

BT
70

M. 28
1501

Clarissimi viri

domini Marfilij inguen: sup tercio sententia-
ru pfundissima clarissimaq; disputata: in
studio heydelbergensi edita: incipit feliciter.
In Jesu christe iij nomine tuo.

Intra ter

tiu primum do ma-
teria de pfectionib:
semp in principijs
tractata: sic pma q/
stio talis. Utrū re-
gnū in creatū qd ni

si fuissent crimina: nō fuisset incarnatum:
plus pfectent regnū creatuz: q; si sine crimie
sterisset immaclatū: Que questio duo sup-
ponit: 7 vnu quert. supponit em pmo: q re-
gnū in creatū sit incarnatuz. Secdo suppo-
nit. q nō fuisset incarnatuz nisi fuissent cri-
mina. i. nisi pmi parētes peccassent. Et tūc
tercio quert: vtz pl⁹ pfectent regnū creatuz
q; si pmaisset in innocētia semp sine macu-
la. Contra pma suppositū arguit sic. Uer-
bu dei nō potuit vniri carni. ergo regnū in-
creatū nō ē incarnatū. Consequētia tenet. qz
regnū in creatū nihil aliud ē q; deus vel plo-
na diuina. inter quas vniri carni vel incar-
nari maxime congruit filio: vt post dicit. Si
igit fil⁹ siue verbū nō potuit vniri carni: se-
quit q nullū regnū in creatū potuit scarna-
ri: nec sic incarnatū. Antecedēs pbat mul-
tiplicat. Primo. qz vniri ē pati. mō sbū dei
ē impassibile: cū sit deus. igit. Consequētia te-
net. 7 maior ē nota. qz vnire ē agere. q vniri
ē pati. Antecedēs ē de se. 7 consequētia pbat. qz
arguit ab actiuo ad passiuū. Secdo pbat
Propriū em ē actōis ex se inferre passiōē.
Tercio. qz p locū a relatiue oppositio. sic
sequit. pater ē causa. igit fil⁹ ē effect⁹. sic seq
videt. vnire ē agere. ergo vniri ē pati. Con-
firmat. qz i quo pdicamēto ē vniri: vel actio-
nis: 7 hoc non. qz materia vniri forme. q tū
nō agit. vel passiōis: et si sic: sequit q omē
vniri ē pati qz genno pdicat vniuersalit⁹ de
sua spe. Secudo pbat sic. qz omē vnibile
ē mutabile. Verbu dei ē hmōi. igit. Maior
patz. qz omē vnibile añ vnioz ē i potētia ad
vnioē. q ē possibile ad vnioē duā. Sed
omē tale quod nō est in actu vniti: 7 duat
ad vnioē: mutabile ē de nō vnito in vnitiū

Arguit 1

Probat
dus. 1

Confir.

2. pbat

Tercio pbat añcedēs sic. qz qd nō pē alii
pponi: nō pōt ei vniri. Sed sbū nō pē car-
ni ppōni: cū sit summe simplex: vt definitur
in gr. i. j. di. viij. igit. Pz maior. qz nō videt
quō possit fieri vnio distinctoz: nisi cūz ali
quali eoz compositōe. Quarto pbat añ-
cedēs sic. Quod ab alio i finitū distat: nō
ē vnibile ei. Sed verbū dei i finitū distat
a carne: cū sit immēsum in sua pfectōe. 7 sit
in quāritate. igit. Patet maior. quia que fi-
nite distāt: 7 sunt cōtraria in eodem genere
sicut albedo 7 nigredo: nequeūt vniri. quō
em deus posset facere q albe do esset nigredo
vel q vna forma esset et albe dine 7 nigredi-
ne. cū hoc videat claudere manifestā tra-
dictōem. q a minori poterūt vniri q infinite
distāt. Et confirmat. qz omē vnibilia sunt
pporcionabilia. mō infinite distātia nō sūt
pporcionabilia. igit. pz pntia 7 minor: sūt et
maior. qz q vniant i vnopporcionant. Et
cōfirmat tercio. qz infinite distātia nō pōt
ptransiri. q que infinite distāt nō pnt vniri
Consequētia tenet. quia da q vniant. q con-
iungunt. ergo distātia inter ea ē ptransita. An-
cedēs ē phi. vi. physicoz 7. viij. demōstran-
tis q infinita distātia siue magnitudo nō
pōt trāsi: nec in tempe finito nec infinito
Quinto pbat idēz. Diuinitas nequit eē
i carne: ergo verbū nequit vniri carni. Con-
sequētia tenet: 7 maior patz. qz stus infini-
ta qualis ē deitas nequit esse i magnitudine
Omīs aut caro i magnitudine ē. Confir-
mat. qz qd omī mō pfectū ē neq; addi carni
qz pfecto neq; fieri additio. v. meth. 7. j. de
cēlo. 7 cōmen. Modo deitas omī modo p-
fecta ē. igit. Pz minor p p mē. i eodē. v. ca. d
pfecto. Secudo pncipaliter sic. Nō fuit
congruū vt deus siue regnuz in creatū veni-
ret in carnē. ergo nō ē factū. Consequētia te-
net. quia vt dicit venerabilis Ansel. Omē
incōgruūz deo ē impossibile. Antecedēs pbat
sic. Nō pl⁹ congruit vt summa maiestas acci-
piat infirmitatē: qz q summa bonitas acci-
piat maliciā. Sed secundū nō ē congruūz
vt notum ē. ergo nec primū. Patz maior.
quia videt eadem habitu do summe maie-
statis ad infirmitatē. 7 summe bonitatis ad
maliciā. Secudo pbat añcedēs sic. quia
si hoc cōgruum fuerit: maxime hoc fuit vt
homo pdictus p hominē incarnatū reconci-
liaret deo. Sed ppter hoc nō fuit congruū
ergo. Patet maior. quia ista ē pncipalis ra-
tio congruitatis. s. vt filius factus homo: p
fil

Confir

Confir

probat

Confir

probat

AA

Libri tercii Questio. i.

satisfaceret p homis pctō. et sic recōdiliaret
 hō dō. Probat minor. qz magis dgruū vi
 deret: qz dōs homi simplicit hanc norā in
 dullūser vt sic immātarez suę misericordię
 oñderet: cum suę miseratōes sint sup omīa
 opa eius. qz qdō dignū precū p peccato ho
 mis erigebat. i. morem homis iustissimi z
 humillimi. ¶ Deinde secūdo loco arguitur
 contra secūdu suppositū. i. qz quis homo
 nō peccasset: adhuc verbū siue regnū incre
 arum fuisset incarnatuz. Primo sic Quia
 quod ē de magna pfectione vniuersi: nō mi
 nus fuisset si homo nō peccasset: qz post pec
 catū. Sed verbū cē incarnatū ē de magna
 pfectione vniuersi. igit. Paret maior. quia
 cum dei pfecta sint opa: vt habet Deutero.
 xxxij. z vniuersum sic opus dei. eius pfectio
 fuisset etiam si culpa nō fuisset. als pfectio
 vniuersi dependeret ex culpa. Minor paret
 quia pfectio nō habet: nisi primū cōiugat
 se suo fini z termino sicut in circulo. qui ē si
 gura pfecta. Lum itaqz dōs sit principuz
 z hōmo infima creatura rationalis ratio
 ne anime. z infima substātia elementaris:
 quia limus terre ratōe corpis. Si pfectio
 vniuersi cō debuit: videt qz opus fuerit: vt
 deus humanitatē i vnitatem suppositi i se
 recaper: vt sic sūma infimis adunaret. ¶ Se
 cūdo sic. Nō minus debet exaltari natura
 homis que nūqz fuit nocēs: qz que post pec
 carum ē pgnitēs. Sed natura humana ex
 altata ē in vnitatem suppositi verbi dei: itaz
 p culpa facta nocens. ergo hoc nō minus
 fuisset factum si sterisset innocēs. Patz ma
 ior. quia de peccato nō meruit exaltatiōem.
 ¶ Secūdo quia als gaudere haberet de pec
 cato. quia ob peccatū hāc haberet exaltatiō
 nē. Paret minor. quia verbū caro factum ē
 z habitauit in nobis post peccatū. ¶ Confir
 ma sic. Nō minus beatificari debet natu
 ra sensitua innocēs. qz post crimen penitēt
 Sed sensus homis penitētis habebit bea
 titudinez suam i humanitate christi. igit
 ita habuisset sensus homis i innocētia rei
 manētis. Patz maior de se. quia homo ad
 beatitudinē creatus ē. z nō minus in statu
 innocētie qz in statu culpe. Et minor paret
 p beatū Augustinū: exponētē illud Jo
 hānis. x. Ego sum ostiū. p me si quis intro
 terit: saluabil. z ingrediet z egredietur et pa
 scua inueniet. Ingridiet em p partem intel
 lectiuam ad beatitudinē ptemplatiōe diui
 nitatis. z egrediet quo ad partē sensitiuam

Arguit

2

Cōfir.

ad eius beatitudinē inspectōe humanitatē.
 ¶ Tercio sic. Per pctm nō ē natura magis
 capax diuinitatis qz an. ergo nō minus fu
 isset filius dei incarnatus i statu innocētie
 qz i statu lapsō. Probatio cōsequētē. quia
 si in eo statu eque capax erat diuinitatis. z
 deus nullum conū teneat naturę. xpus ip
 sa ē capax. quia infinite bonus ē: et infinite
 diligit creaturę pfectōem. sequit qz eam ca
 pacitatem ante peccatū nō minus imple
 ser sua diuinitate qz post peccatū. Antecedēs
 patet. quia p peccatū nō ē capacitas huma
 ne naturę dilatata. ¶ Quarto. quia dōcū
 set qz dōs humanā natūā assumpsisset: et
 am citra peccatū. ergo illa. psequētia tenet.
 qz omē quod deussit: deus fecit. Probat
 antecedēs. qz deussit deū ostēdūse pfectā hu
 militatem. cū humilitas sit pfecta xpus: vt
 dicit glo. sup illud Mar. iij. Sic em decet
 nos implere oēm humilitatē. hoc autem si
 er nō poterat magis p modo qz se sociando
 naturę rationali inferiori. ¶ Quinto. quia ni
 si sic: diabolus sua tēratione hominē pmo
 uisset ad bonū. quod tamē sibi inuidit. Cō
 sequēs fallum. quia nō p bono homis tēra
 uit hominē. nec vt psequer bonū: quod ho
 mini inuidit. Et probat psequētia. quia di
 cit beatus Aug. exponēs illud Ione. j. Pro
 pter me orta ē hec tempestas: dicit. qz dia
 bolus vidit creaturam rationālē assumen
 dam i vnitatem psonę filij dei: z inuidit. et
 hec inuidia causa calus eius fuit z monēs
 ipium ad tērandū hominē. Nōdo si an
 peccatū filius dei nō fuisset incarnatus: tuc
 diabolus tērandō ducēs hominē ad pecca
 tum: duxisset euz ad illud quod ei inuide
 bat bonū. ¶ Sexto sic. quia sequeret qz pri
 mi homis culpa fuisset causa. quare anima
 verbi fuisset pdestinata. falsitas psequen
 tis patet. qz pdestinatiōis nulla ē causa ex
 parte creaturę. vt dicitur ē i pmo dist. xij. Et
 patet psequētia. quia si nō fuisset peccatū:
 nō fuisset assumpta. z ex psequenti nec crea
 ta nec pdestinata. ¶ Tercio loco arguit cō
 tra questū. qz regnū creatū pfectius fuisset
 si nūqz fuisset peccatū: qz ē etiam christi in
 carnatiōe reparatū. ergo questū falsum. Tenet
 psequētia. pbat antecedēs pmo. quia fu
 isset i omibz regnū innocētie. Nō post pec
 catū ē status penitētis saltē i pluribz. pfecti
 or autē est status innocētie qz penitētis. vñ
 xps hūc assumpsit: z matri suę dicit. nō au
 tem assumpsit statum penitētis: euz peccat

3

4

5

6

ant ar. j

tum nō fecerit: nec inuictus ē volus i ore ei⁹.

Argu. 7 ¶ Secūdo sic. Quia pfectius esset regnuz creatum: in quo omes essent boni: q̄ i quo sunt tam boni q̄ mali. Nōdo in statu innocētię. si Adaz nō peccasset: omes fuissent boni. Nūc aut̄ post peccatū vsq̄ in eternuz erūt boni ⁊ mali. igit. Patet maior. quia q̄s diceret q̄ nō esset melius regnū omnīū bonorum incolarum: q̄ mixtū ex bonis ⁊ malis. Utiq̄ em̄ malicia ciuīum ⁊ incolaruz. tollit et minuit pfectionē regni hominū collectorū. **Mior nota ē.** ¶ Tercio sic. Perfectius eēt regnū in quo esset iusticia ⁊ nulla indigētia. q̄ regnū in quo dominat̄ in iusticia ⁊ multa indigētia. Sed secluso peccato in regno hominū esset omnis iusticia: quia originalis: vt in secūdo dictum fuit. ⁊ nulla esset indigētia: cum pena nō possit esse de lege ordinata sine culpa. Nec autēz nūc sunt. s. iniusticia in multis. indigētia i

3 singularibus viatoribus. igit. ¶ Quarto ad singulares descēdendo. Anima latronis boni fuisset pfectior ⁊ gloriosior: si nō fuisset culpa q̄ post culpaz. igit in pluribus bea (saltem in omibus qui peccauerūt) gloriosius fuisset regnū ante culpam ⁊ sine culpa: q̄ est xpi morte repatur. Cōsequētia tenet. quia sicut de vno. ita de omibus. Et añcedens pbat. quia si nō fuisset culpa: anima illa representaret deo ⁊ sanctis: vt semp innocis et immaculata. que nūc representat vt quido q̄ filia tenebrarū. nūquid autē immo esset pfectius: ei representari semp vt filiam regni: q̄ quādoq̄ representari p modū pscriptę: et p̄ssimę vt filiam tenebraruz. ¶ Ad op̄positum a p̄mo p̄ p̄mo supposito: ē magister: distinctōe p̄ma. ca. p̄mo et secūdo. Et Johānis p̄mo scribit. Et verbuz caro facta ē: ⁊ habitabit in nobis. ¶ Pro secūdo supposito ē beatus Aug. i libro de verbis dñi. exponēs illud Matth. xvij. Venit filius hominis querere et saluū facere: quod p̄erat. sic inquit. Si homo nō peccasset: filius hoīs nō venisset. Sed ibi loquit̄ saluator de aduēru suo i carnē. ergo nisi fuissent crimina: nō venisset xps in carnez. ¶ Sed p̄ quōsito videt̄ eē auctoritas Johānis. x. dicēt. Ego veni vt vitam habeat: ⁊ vt abūdatius habeant. Si em̄ abundatius aduentū saluatoris in carnem habebūt: plus p̄ hunc aduentū ē post culpam pfectum regnum creatum: q̄ si sine culpa sterisset immaculatū. ¶ In hac quēstione infra materias argu.

mentorū erūt quattuor articuli ¶ Primus erit de p̄mo supposito: vtz regnū increatur sit incarnatū. ¶ Secūd⁹. vtz hoc fuerit cōgruū. ¶ Tercio de secūdo supposito. vtz fuisset incarnatū si nullū p̄cessisset p̄cm̄ Quartus de quēsito. vtz pl⁹ ex hoc pfectum sit regnum creatuz: q̄ si sine crimine sterisset immaculatum.

Pro primo noto

Art. 1.

q̄ p̄ regnū increatū intelligo deuz. Secūdo p̄mitto. q̄ licet varie loqui possemus de incarnatione. tamē i p̄posito (vt dicit Durādus p̄ma. q̄ tercio libro) nō loqm̄ur nisi de incarnatione qua factū ē: vt homo sit deus: ⁊ deus homo. que incarnatio videt̄ eē vnio nature humanę cū diuina in vnitate suppositi. quod ē deus ⁊ homo. Et quo patet sensus p̄mi articuli cū quēsit. vtz regnū increatur sit incarnatū. hoc ē querere. vtz deus humanā naturā iunxerit sue nature diuine ⁊ vnuerit. sic vt deus sit homo ⁊ homo deus. ¶ Quibus p̄missis ē prima cōclusio hęc et respōsalis. Sana fide credenduz: et absq̄ qualibet ambiguitate tenēdum est. q̄ regnū increatū est incarnatuz. Patet. quia verbū diuinū ē factū caro. id ē homo. ergo cōclusio vera. Cōsequētia nota. Añcedens patet Johis. j. vt post oppositū allegatur ē ¶ Secundo i simbolo niceno dicit̄ de Jesu xpo. q̄ incarnatus ē de sp̄sancto ⁊ homo factus. ¶ Tercio i simbolo apostolorū dicit̄. q̄ cōceptus ē Jesus xps de sp̄sancto: natus ex Maria virgine. Nō autē esset natus de virgine nisi eēt factus homo. ¶ Auctoritates tales sunt plures in sacra sc̄ptura. nec p̄mittitur ch̄istianus dubitare. ¶ Un̄ i simbolo Athanasij. Est ergo fides recta: vt credamus ⁊ confiteamur. quia dñs noster Jesus christus dei filius deus ⁊ homo ē. Ergo credimus q̄ incarnatus ē. Cōsequētia tenet p̄ descriptionē incarnationis in secūdo p̄missorū p̄sitam. ⁊ añcedens est symbolū. ¶ Correlariū primū. Deum incarnari fuit possibile. Patet. quia factū ē. ergo fuit possibile. Cōsequētia tenet a fuisse ad posse fuisse. Añcedens fuit cōclusio ¶ Secūdū correlariū. In hac incarnatione nō quelibet natura constituit suppositū sue speciei p̄p̄riū. Patet. quia hac incarnatione factum ē q̄ deus est homo: ⁊ homo deus. Sed hoc non esset: si quelibet natura cōstitueret suppositū

Cōdo.

pbat.

4

Core.

Core. 2

Libri tercii Questio. i.

tum sue speciei proprium. ergo correlarium e
 vez. Consequencia nota e. Et maior patet ex
 vi nominis incarnationis. quia ea fit vt deus
 sit homo et homo deus. Minor patet. quia
 si natura humana constitueret in deo suppo
 situm sue speciei proprium. scilicet esset speciei hu
 mane: et nullius alterius. tunc hoc eēt homo
 et non deus. et sic deus non eēt homo. quia de
 us non est nisi deus. ¶ Confirmatur. quia si
 quolibet natura in incarnatione verbi con
 stitueret suppositum sue nature proprium. tunc
 i christo sicut sunt due nature. ita eēt duo
 supposita. Consequens est hereticum et dam
 natum. Et consequentia tenet. quia ibi esset
 suppositum nature humane proprium. et hoc ef
 fet vt dictum est purus homo. et esset sup
 positum nature diuine. scilicet filius dei vel p
 sona in diuinis. et sic duo supposita. ¶ For
 te dicet. q natura humana in illa incarna
 tione dat eē hominē. ergo suppositum sue
 nature proprium. ¶ Respondet. cedēdo an
 recedens. et negando consequentia. quia ille
 homo non eē proprium suppositum nature hu
 mane. cū etiam sit deus. ¶ Tertium correla
 ri. Stante q natura diuina dat ibi eē sup
 positum proprium sue nature. sequit q natu
 ra humana ibi non dat eē suppositum sue
 nature proprium. Patet ex precedenti. quia non
 quolibet naturarum ibi dat tale. ergo si na
 tura diuina dat eē suppositum sue nature
 proprium. sequit q natura humana non dat.
 ¶ Sed dicet. Videt q suppositum ibi con
 stitutum non sit plus proprium nature diui
 ne q humane. quia sicut e deus: ita e homo.
 Ergo videt. q non plus proprium sit supposi
 tum nature diuine q humane. Responde
 tur. cesso antecedere negando consequentia. qz
 licet sit homo sicut deus. tamē eēntialiter e
 deus: et suppositum nature diuine. et non potest
 non eē suppositum eius. Sed potest non eē sup
 positum nature humane. immo ratioe vni
 onis vel incarnationis nature humane e sup
 positum. et sic p accidens. Un hęc predica
 tio est accidentalis: demonstrādo ad intellex
 tum illud suppositum: vel etiam christus
 in celo. vel ambulante in terris. Hoc suppo
 situm e homo. Posset eē manere hoc sup
 positum: et non esse homo. vt si dimitteret na
 turam quam assumpsit. quod legi absolu
 te non repugnat. Sed nullo modo hoc sup
 positum possit non esse suppositum nature di
 uine. ¶ Quartū correlariū. In incarnatione
 qua deus factus e homo: natura humana

non suscitatur supposito proprio. Probatur sic
 Natura humana suscitatur ibi supposito di
 uino. et hoc non eē ei proprium. igit. Patet ma
 ior. quia natura diuina dat ibi eē supposi
 tale suppositi diuini. quia non potest reluppo
 sitari. Est eē sibi necesse q sit vnū trū sup
 positum: vnū. Nec hoc aliter fieri potest: vt i
 pmo dictum e. ergo cum p precedentia stan
 te q natura diuina dat esse suppositale na
 tura humana non dat. sequit q ibi natura
 humana suscitatur supposito diuino. Mi
 nor manifesta e de se. ¶ Quintum correlari
 um. Quāuis in illa bñdicta incarnatione
 natura humana dat esse hominē: sic q ab
 ea deus dicit homo. tamē non dat ibi eē ho
 minē illi homini cui daret: si non eēt vnita
 nature diuine. Patet prima pars. quia p
 eam deus est verus homo. Patet secūda.
 quia si non eēt vnita: daret eē hominē alicui
 homi qui eēt pura creatura. et hoc non facit
 in deo. quia ille qui ab eadem nominat homo
 non est creatura sed deus. ¶ Sextū correlari
 um. Nullū esset incōueniens: q eadem na
 tura humana numero successiue constitue
 ret penitus distinctos homines. Patet ex p
 cedenti. qz iam natura humana assumpta:
 dat eē hominē filio dei. et si dimitteret sue p
 prie psonalitati: daret eē hoīem homi peni
 tus a filio dei distincto. ¶ Hęc correlatiō
 vera et catholica vt estimo. nec de eis est ma
 gnū dubiū apud doctores. Sed surgunt
 dubia difficiliora. Primū est istud. vtrū
 possibilitas incarnationis sit aliquo modo
 probabilis. Secundū: vtrum natura hu
 mana assumpta sit suppositū. Tertium e
 istud: qualis vnio sit inter naturaz diuinā
 et humanā. ¶ Ad primā hāz dubitationū
 dicūt doctores. sanctus Thomas. Duran
 dus: et Thomas de Argentina. et plures ali
 primā cōclusionē. q possibilitas vniois na
 ture diuine cū humana. vltio nomie pos
 sibilitas incarnationis seclusa fide non potest
 euideret ostendi ex notis i lumine vie. Pro
 bat sic. Illud quod est sup omnē cognitio
 nem et rationē humanā: non potest ostēdi in
 lumine vie seclusa fide. Sed incarnatiōez
 esse possibilem siue etiā vnioez diuine na
 ture cū humana eē possibile e sup oēm cog
 nitōem et rationē humanaz. ergo. Maior
 nota e. Minor e beati Ambrosij contra here
 ticū de incarnatione verbi. et assumit a magro.
 libro. j. di. ix. ca. iij. sic dicētis. Mihi ipos
 sibile e generatiōis christi scire secretū. mea

Lōfir.

Lōtra

Solut.

Lōre. 3

Lōtra

Solut.

Lōre. A

Lōre. 5

Lōre. 6

Lōdo. 1.

deficit. vox silet. nō mea tm̄: sed etiam an ge
 loz supra ptates ⁊ supra angelos. et supra
 cherubin ⁊ supra seraphin. ⁊ sup omnē sen
 sum ē. Unde conclusiue dicit. Tu ergo ori
 manū admoue. scrutari nō licet diuina my
 steria. licet scire q̄ natus sit. nō licet discere
 re quomodo natus sit. Illud negare mihi
 nō licet: illud querere merus ē. ineffabilis ē
 em̄ illa generatio. ¶ Item Aug. epistola se
 cūda ad Volusianū. de hac incarnatōe o
 quēs dicit. Sic si ratio querit: nō ē admi
 rabile. si exempluz poscit nō ē singulare. De
 mus ergo: resū aliquod posse quod nos a
 temur inuestigare nō posse. in talibus nan
 q̄ rebus tota ratio facti ē potētia facien
 tis
 ¶ Sed contra conclusionē arguit sic. Quidā
 pōt facere vt substātia creata actiua nā u
 raliū sit. ⁊ nō agat in passum sibi appropi
 matū minoris resistētis. hoc etiā pōt facere
 vt natura creata sit: que nata est cōsupposi
 tum. ⁊ tamē ab alio suppositet. sed de 2° pō
 test p̄mū: vt patet Dan. iij. ergo ⁊ secundū.
 ¶ Secūdo sic. q̄ videt q̄ tāre sit difficulta
 tis: spūm indiuisibile extensō vniri corpri
 ⁊ extensum informare. sicut ē naturam crea
 tam desuppositare: ⁊ in alio supposito sus
 tēdari. Sed p̄mū cō deo possibile. quia ita ē in
 homine. ergo ⁊ secundū. ¶ Sed hęc nō pro
 batur: put manifestū ē. P̄mū em̄ bene ē
 cōphēsi bile: puta ignē esse. ⁊ passiuo p̄
 sente nō agere. quia posito q̄ deus libere a
 git ad extra vt ē vez. ⁊ multi ita ponūt. tūc
 si deus nō velit igni coagere: nō agit in ali
 quod. cum causa secunda nō possit in esse
 ctum nisi coagete causa prima. ¶ Secū
 dum etiam nō valet. quia hoc licet verū
 sit: nō ē naturaliter ostēdibile nec ex aliqua
 ratione probabile. q̄ intellectus extēsum in
 format Unde 2° mē. Alexander p̄pter hoc di
 xit intellectū esse extēsum. Cōmentator no
 uus Auerrois dixit eum nō inherere. sed v
 nū esse totius speciei coexistētē. Et ergo hęc
 ambo sunt credita: ⁊ etiam sunt minora q̄
 naturam humanā esse assumptā in vnita
 tem suppositi diuini. vñ deū esse hominē
 videt in lumine naturali: seclusa fide sin
 pliciter a ratōe recedēs. ¶ Secūda conclu
 sio ē. Nec potest demonstratiue probari. q̄
 incarnatio nō sit possibilis. Probat. quia id
 nō pōt p̄bari demonstratiue. quod ē falsum
 sed incarnatōem nō esse possibile ē falsum.
 ergo. Patet maior. quia falsum nō scit p̄
 mo posterior. Patet minor p̄ conclusōe re

spōsaalem posita i p̄ncipio articuli ¶ Tercia
 2° Simplicia fideli pōt p̄bari p̄ mediū ex
 trinsecū. si ignorat hęc. Incarnatio ē possi
 bilis. vel vnio humanę naturę cuz diuina
 in vno supposito ē possibilis. Probat sic.
 quia talis ex fide credit hęc. Om̄e exp̄ssuz
 in euāgelio ē vez. Modo incarnatōem el
 se facta ē exp̄ssum in euāgelio Luce p̄mo.
 Johānis p̄mo. Ille ergo p̄us nescius duce
 fide assentiet huic. Incarnatio ē facta. et p̄
 sequeū huius ē possibilis. ¶ Quarta cōclu
 sio pōt manu duci quibusdā congruentijs
 quasi p̄ similia credita. id ē quasi p̄ media
 apta etiam vnio doctis incarnatōez cō pos
 sibile. ¶ Primo ex om̄ipotentia dei sic. Om̄e
 illud ē possibile deo quo ad facere. et cuius
 fieri nulla sequūtur sibiūuicem p̄radictō
 ria. Sed ex illo. s. incarnatōem fieri nulla
 sequūtur sibiūuicē p̄radictoria. ergo. Pa
 tet maior. quia hoc ē de ratōe om̄ipotentie.
 Patet minor. quia nō ē repugnātia ex pte
 dei. q̄ posse sustētare sibi vnitam naturā se
 clusa inhesionē nō dicit impfectōz aliquā
 i deo Modo i incarnatōe natura humana
 nō inheret deo. sed sustentat a supposito di
 uino vnione ineffabili cuz natura diuina.
 ¶ Item nō ē repugnātia ex parte creature
 quia bene stat creaturam que nata ē cō sup
 positū: imaginari ab alio supposito susten
 tari. Nō em̄ ē de necessitate alicuius natu
 re create q̄ sit suppositū. ¶ Secūdo proba
 tur cōclusio sic. quia nō videt magis cō in
 cōueniēs incarnatio: q̄ accidētis existētia
 sine subiecto. Modo secundū ē valde ima
 ginabile: cū accidēs vt albedo sit quedam
 entitas absoluta. ergo ⁊ p̄mū. Patet ma
 ior. Nō videt em̄ magis incōueniēs natu
 ram que ē nata cōsuppositū: desuppositari.
 q̄ naturā que fm̄ sui naturā solū ē nata es
 se i alio facere p̄ se stare. Minor satis nota
 ē. ¶ Tercio. quia qui pōt facere corpa se pe
 netrare: etiā potest facere vnā naturā que
 nata est p̄ se stare: ab alia sustentari. Modo
 deo videt esse possibilis p̄netratio corporū.
 ergo ⁊c. Patet maior. quare em̄ magi duo
 corpa possent esse in eodem situ ad equato
 quem quodlibet eorū repletet. ⁊ tamē nō fa
 cerēt vnū. q̄ duas naturas esse simul vnā
 aliam sustentare: auferendo ei ppriam sup
 positatōem. nō videt magis incōueniēs
 hoc Et minor patet. quia ita imaginari sūt
 antiqui de loco ⁊ locato. ⁊ ita exiuit christ⁹
 vterum virginis. ⁊ intrauit ad discipulos.

Cōditio 3

Cōditio 4

2. pbat
2° dicit

3. pbat

3 arg. 1.

Solo.
Ad 1

Ad 2

Cōditio 2

Libri tercii Questio. i.

De 2° du
bio arg.
sic

2 et etiam erunt septa sui sepulchri. ¶ Item quare nō posset ille qui fecit albedinem et dulcedinem se penetrare in lacte facere. q̄ aer ⁊ aqua etiam se sic penetrarent. Hoc de primo dubio. ¶ Ad secundum dubium arguitur sic Omne illud pro quo aliquis terminus supponit: est suppositum. Sed p̄ humanitate assumpta aliquis terminus supponit: igitur. Pater maior de se. Et pater minor cum dicit. Natura humana assumpta est creatura. ibi tam subiectum q̄ predicatum stat pro ea. ¶ Secūdo sic. Divisa esset suppositum. ⁊ nō est minus perfecta in verbo. ergo etiam est ibi suppositū.

Lōfir. 3

2 Lōsequētia nota. quia p̄ se stare ⁊ esse suppositū: videt esse simpliciter perfectionis. Et maior supponitur. Minor nota est. quia maxime perfecta est ex eo: q̄ a verbo assumpta est. ¶ Tercio confirmatur. Si non est suppositum in verbo: pone q̄ verbum dimittat eam: nihil generando in ea. vel tūc est suppositum: vel nō. ¶ Si dicis q̄ non: contra. Cum iam nō sit ab alio sustentata pater q̄ est animal rationale. ¶ Si dicis q̄ sic. et ante nō fuit suppositum in verbo. Sequit̄ ergo q̄ est verificatio contradictoriorum de eodem sine mutatione. quia nec ē mutatio facta in verbo. quia apud deū nō est transmutatio Jacobi p̄mo. ¶ Neq̄ in humana natura: cum p̄ suppositiōem p̄missam dictū fuit: q̄ deus eam dimitteret nihil positive in ea generando. ¶ Sed p̄ parte negativa est Boecius libro de duobus naturis ⁊ vna p̄sona Christi. quia si esset suppositum: cum ipsa nō sit verbum: quod necessario ē suppositum: vt dictum ē in correlarijs prime conclusionis. essent in christo duo supposita. ⁊ sic essent ibi due p̄sonę: quod est heresis. Nō em̄ duo: sed vnus ē Christus: vt dicitur in symbolo. ⁊ ante dictum est: q̄ natura humana assumpta nō ē suppositata supposito proprio. quod non esset ita: si ipsa esset suppositū. ¶ Hoc dubium forte plus post tractabitur. Sed quantum est ad presens sciendum est. q̄ multipliciter accipitur suppositus. Est em̄ aliquod suppositū gramaticale: vt reclus reddens suppositum verbo p̄sonali ⁊c. Est suppositus logicale: res pro qua terminus in p̄posito ē supponit. ¶ Est suppositum topicum seu probatiū. sicut suppositio: i cuius virtute probans cōclusionem aliquaz illam deducit. ¶ Est suppositus locale qua

In 2° dū

Nō. 1

si sub alio positum. Est etiā suppositū methaphysicale: siue reale. siue theologicum. a quo forte alia p̄ similitudinem dicuntur. ¶ Secūdo ē notandū. q̄ de ratio ē suppositi methaphysicallis ē esse in cōmunicabile in quantum ē suppositū. ⁊ nō inniri alteri priori suppositari ipm. ¶ Un̄ nulla pars integralis ē suppositū. quia innitit toti vt suppositanti omnes partes. Nec anima rationalis ē suppositū: vel etiā corpus eius sine materia. quia innitit toti vt suppositari ipsum. Similiter albedo vel accidēs. quia innitit subiecto: nō pōt ēē suppositū methaphysicale. ¶ Nō tamē ē negandū: quin suppositū possit inniri priori vt cōseruati: siue vt locati. siue etiam vt regenti ⁊ mouēti. Sicut orbis lune suo motori vt mouēti. deo vt cōseruati: spherę mercurij vt locati. Si spherę planetarum sint orbis discontinui: vt quidam volunt. ¶ Ex quibus sequit̄. q̄ suppositum methaphysicale potest descriptiue dici. q̄ suppositum methaphysicale ē in diuidua substantia: nulli alteri vt suppositanti: s̄m suam naturam innixa. ¶ Ex quo sequitur conclusio respōsalis. q̄ humanitas assumpta a verbo nō est suppositū metaphysicale vel naturale. Pater. quia ē verbo diuisio vt suppositari innixa. ergo nō est suppositū. Lōsequētia tenet p̄ descriptionem suppositi. Antecedens patet. quia ab ea verbū dei dicit homo. quod nō ēēt nisi verbum diuinū eā suppositaret. Nō em̄ alio modo pōt verbum diuinū cōmunicare suaz denominatōem. pura nō cōpositiue vel in hęsive. vt post dicit. sed solū quia verbū eā suppositat. ideo ipm denominat ēē hoīem. ¶ Correlatiū. Natura humana assumpta nec sibi nec alicui alteri creature cōmunicat ēē hominē. Pater. quia cū ab ea (vt dictum est) verbū est homo. si enim hoc aliqua creatura ab ea ēēt homo: cū verbū nō sit creatura in christo essent duo hōmines: quoz sbuz esset vnus homo: et aliqua creatura ab humanitate causata etiam ēēt homo. ⁊ cū nulla creatura sit verbū: in verbo essent duo homines. De isto post maior erit sermo. ¶ Ad ratios. Ad p̄mā. q̄ arguit de supposito logicali nō methaphysicali: seu non put ē in diuidua substantia p̄ se existēs: sic q̄ nulli alteri vt suppositari sit innixa. ⁊ de hoc non ē ad p̄sens. ¶ Ad secundū concedatur totuz antecedēs: ⁊ neget p̄sequētia. Et ad probationē p̄sequētię dicat. q̄ esse suppositū in cō

5

Nō. 2

1

2

3

Nota. 3

Nō. 4

Lōclio
mialis

Lōna

Ad 1

Ad 2

municabile: nullam pfectiōem simpliciter
 fm suam ppriā rationē dicit. quia essentia
 diuina (in qua omis pfectio ē) nō ē inco-
 municabilis. 2 ergo ex hoc q natura humana
 ē suppositū: nullā pfectōez simpliciter ac-
 1 quirit: quā assumpta nō habet. ¶ Ad ter-
 2 ciā (sicut post magis patebit) dicit diuersi-
 3 mode: fm diuersas opiniones. Illi em qui
 dicūt. q suppositio ē quēdā relatio super-
 addita nature. dicunt: q deus nō pōt di-
 mittere naturam assumptam. 2 nō genera-
 re aliquid in ea: eam conseruādo in esse: ni-
 si faceret eaz ab aliquo alio suppositari. qz
 hoc fm eos est ponere cōtradictoria simul
 scz eam esse suppositū sine suppositatione.
 2 eo q in quolibet supposito fm eos natura
 differt a sua suppositatōe. ¶ Alij dicunt q
 post ē suppositū. 2 q mutatio facta ē in na-
 3 tura post assumpta: 2 nūc dimissa. quia v-
 4 nio eius ad verbū ē destructa. ¶ Et si pōt: q
 sit mutatio. pōt dici: q nō est aliqua de his
 5 quas ponit phus in quinto phisicoz. Sicut
 sup naturam ē vnio: ita etiam illa mu-
 4 tatio ē supnaturalis. ¶ Item si dicat. q pro-
 pter mutationez de pdituam vnionis: inci-
 pit terminus positiuus pura ēē supposituz
 5 verificari de aliquo. ¶ Respondet. q hoc
 nō ē incōueniens: quādo tale positiuū est de
 condicione ipsius nature sibi derelictę. Quā-
 do em illud in ea p dicitur quod ei ē supnatu-
 rale. statim illud ponit. Hoc de secundo du-
 bio. ¶ Pro tercio dubio. Qualis sit illa be-
 nedicta 2 ineffabilis vnio. Est sciendum 2
 cum diligentia aduertendum. q quēdam
 2 vniuntur cum corū corrupōne: vt in mistic-
 3 ne: de qua pmo de generatiōe. Mirio ē mi-
 scibilem alteratoz vnio. ¶ Quedam cum
 alterius corrupōne. vt gutta aque appo-
 sita dolio vini cōuertit in vinū. vt i pmo de
 3 generatiōe. ca. vltimo. ¶ Alia vniunt in ali-
 1 quo omibus remanētibus. 2 hoc tripliciter
 2 Quia quādo aliqua vniunt: vel fit vnio i
 3 vno distincto ab eis: cum quo tamē consti-
 1 tuūt vnū totum. vel in vno ex eis constitu-
 2 to. Vel fit vnio sic: q ex eis remanētibus.
 3 nō pprie fit aliquid vnū. ¶ Exemplū pmi
 vt pectori vniuntur duo brachia: 2 duo ra-
 mi vni trūco. que licet non sint vnum inter
 se. nec etiam ipa sunt totum. tamē ipa cum
 2 alio in quo iunguntur: 2 ceteris partibus in-
 3 tegralibus pstituit totum vnū in numero
 ¶ Secūdo modo vniunt ptes componen-
 tes totū: siue sint integrales: vt dug medie

tates. siue essentielles vt anima 2 corp⁹. vel
 materia 2 forma. ¶ Tercio mō vniunt aliq
 remanētia: sicut amē q ex eis non pprie ē ali-
 quod vnū. vt accidens cū substātia. vel ra-
 mus insitus trūco. Manēt em 2 hec 2 illa:
 nō tamē pprie faciūt vnū ex accidente 2 sub-
 stātia: nō pprie ē natū fieri vnū. Similiter
 ex trūco cui ramus inserit. 2 illo ramo nō p-
 prie fit vnū. quia ex diuersis existētibus in
 actu nō fit pprie vnū: psertim cū sint diuer-
 sarum speciez: sicut sepe sunt arbor que inse-
 rit: 2 trūcus cui inserit. nisi large forte via col-
 ligationis: sicut duo asseres bitumine fiūt
 vnū colligatione. vel etiam in genere quā-
 titatis cōtinuę. sicut virga p parte arida. 2
 p parte viua possit dici vnū. ¶ Tūc ponū-
 rur ppositōes. Prima est. q vnio hyposta-
 tica duaz naturaz in vna psona christi nō
 est vnio que fit p corrupōnem eorum que
 vniunt. vel p corrupōnem vnus eorū. quia
 ambę nature tam diuina q humana mā-
 serunt in christo. ¶ Secunda conclusio. q
 etiam illa vnio nō ē diuersorum remanē-
 tium coniunctorū i vno tercio: cum quo sal-
 tem componāt aliquid totū. Pater. quia
 natura diuina nō ē distincta a persona xpi
 ¶ Secūdo. quia nature ille nō componūt
 xpm. nec aliquid tertium. cum diuinitas
 2 ratōne sue immense simplicitatis nulli sit
 cōponibilis. ¶ Tercia ppositio. nec illa v-
 nio ē vnio remanētium componētū idē to-
 tū. Pater. quia natura diuina (vt dictū ē)
 nulli ē componibilis. qz semp ē totū. ¶ Se-
 2 cūdo. quia absit q aliquis credat xpm esse
 compositū ex diuinitate 2 humanitate. qā
 tūc xps nō esset deus. nullum em composi-
 tum ē deus. ¶ Itē. quia xps fuit ab eterno
 2 hoc compositū: si aliquid tale ēēt: nō fu-
 it añ incarnatōem. ¶ Quarta ppositio. nec
 illa vnio ē vnio remanētū habētū se p mo-
 dū accidētis 2 subiecti. Pater. qz qlibet ha-
 rū naturaz ē nata p se existere 2 esse suppo-
 sitū. hoc aut i vnioē accidētis cū subiecto nō
 hz locū. ¶ Secūdo. qz accēs nō ē natū subie-
 cto denomiare suo nomie q ipsum esset: et
 2 am si p se subsisteret. Nō em esset deus albe-
 do: etiā si albedinē i vnitate suppositi rēp-
 set. Natura aut assumpta cōicat hō illud
 nomē. qd ipa haberet si dimissa ēēt. ē em hō
 bñ hō. 2 ipa dimissa diceret hō. Sed vt di-
 ctū fuit i correlarijs pme cōclusionis: q ipa
 nō ēēt ille homo qui mō ē verbū. ¶ Quin-
 ta. nec ista vnio est proprie talis vnio: sicut

Ad 3

1

2

3

4

5

p. 3. du-
bio nō. 1

2

3

1

2

3

Exemplū

2

Lōdo. 1

Lōdo. 2

Lōdo. 3

Lōdo. 4

Lōdo. 5

Libri tercii Questio. i.

est unio rami: qui inserit cum trunco. Patz. quia talia semp ex diuicis pus nō vnitis pueniūt. **M**odo humanitas christi nun-
 2 q̄ fuit diuisa ab eius diuinitate. ¶ **S**ecun-
 do. quia insitū cum trunco facit vnu quan-
 tum: scz in genere quantitatis continū. als
 ee trunco nō posset suam vitam continua-
 3 re. ¶ **T**ercio. q̄ quod inserit: non est cuilibet
 ipsius trūci cui sit insitio eque presens. sicut
 est humanitas fm quodlibet sui eque pre-
 sens verbo. q̄ quis tamen (vt post dicit) car-
 nem assumpsit mediante anima. ¶ **C**orre-
 larii. Nulla duaz vnionū pprie est i ista
 vnione hypostatica. Patet inductiue pro-
 cedēdo p singulas earum: p quinq; ppositi-
 ones pcedentes. ¶ **S**exta ppositio. Unio
 hypostatica. scz diuine nature et humane
 maxime assimilata vnioni remanentiū tercio
 modo. z pterim insitōi. Probat sic. Unio
 remanentiū nō facientiū vnu z possibiliū
 separi. sic q̄ quodlibet eorum esset suppositi-
 tum: maxime assimilata insitioi. Sed ita
 ē de vnione hypostatica. igit. Patet maior.
 quia in illa ambo manent: z possūt separim
 existere quodlibet ad modū suppositi. s. taz
 ramus qui inserit: q̄ trunco cui inserit. Et
 minor ē manifesta. Manēt em diuina na-
 tura z humana. z vtraq; pōt ab alia per po-
 tentiam dei separi: cōstituereq; psonaz. Ha-
 bet se ergo diuina natura ad modū radice
 siue trūci. cui humana natura aliquo mo-
 do cōsita. quia sicut i incisione ipse trūcus
 cui inest vnus ramus: et aduenit p insitio-
 nem alius ramus. sic in psona filij: in qua
 naturaliter ē diuina natura. p vnionem ē
 humana natura. vt sit psona quasi huma-
 1 nata p insitam sibi humanā naturā. ¶ **H**ec
 cōclusio ē beati Thome. in scripto sup ter-
 ciū. questione p̄ma. articulo p̄mo. ¶ **I**dem
 tenet Durādus: questione p̄ma sui tercij.
 Idem Bonauictura in questione p̄ma sui
 2 tercij. Et ad hoc pōt allegari Apocalypsis
 3 q̄nto. Uicit leo de tribu Juda radix Da-
 4 uid. Et Apocalypsis. xxiij. Ego sum genus
 5 z radix David. Et Esa. xij. Radix iesse: qui
 6 stat in signū populoz: ipm geres dēpabūt.
 Doc de p̄mo articulo.

probandā nequeat inueniri. fides enim ē
 substantia rez sperandaz argumentuz nō
 apparentiuz. vt habet ad Hebr̄eos. xi. Et
 ideo d ea p̄sertim quo ad ea que ex mera pē-
 dent libertate diuina fortis ratio nō habet
 sed sufficit defendere possibilitatē z veritatē
 in facto: z facti congruentiā assignare. Un-
 de cōclusio quo ad quia cōtra persuaderur.
 Quicquid ē per deum factum ē cōgruum.
 Sed incarnatio dei est a deo facta. ergo zc.
 Maior nota ē. quia ab oprimo nō fit ali-
 quod incōgruum. Minor patet p primā
 cōclusionē p̄mi articuli. ¶ **C**ongruentię au-
 tem a doctoribus nostris multiplices assi-
 gnantur. ¶ **P**rima ē. Supposito lapsu hu-
 mane nature i peccatū: tūc illud erat cōgru-
 um p quod diuina manifestaret misericor-
 dia. z obseruaret iusticia. Sed p incarnati-
 onē verbi dei hęc facta sunt. ergo. Patz ma-
 1 ior. quia omēs vię dei misericordia et veri-
 tas. ps. xxiij. z ergo maxime hoc deo congruit
 p quod hęc duo palā reddat. ¶ **M**inor de
 2 clarat. qz immēditas misericordię dei mani-
 festata ē hominis lapsu repātōne. Sed im-
 mobilitas iusticię in filij incarnati oblatio-
 ne. Unde si homo nō fuisset redemptus:
 3 nō apparuisset dei misericordia. quia p sta-
 tu vię implacabilis fuisset sup malicia. Sz
 4 si homo absq; satisfactōe assumptus fuisset
 ad veniā: gratiā z gloriā. nō claruisset dei
 iusticia. z cui⁹ ratio ē vt tantū reddat vel
 amplius quāta fuit offensa. Hoc autem p
 puz homines fieri nō potuit. quia nō sibi
 ipsi sufficere potuit nisi succurrerz grā medi-
 5 atoris. Et p angelū nō decuit. quia angel⁹
 bonus nō offendit. ergo hoc fieri oportuit
 p hominē deū. cuius caro de massa peccati-
 ce sine peccato sumpta fuit. vt sic de eadem
 massa vnde orta ē culpa: sumeretur debita
 recompensa. Et ille deus z homo sine pecca-
 to sua spēte esset vel sit oblatus p fratribus
 in mortē. Et sic maior esset hominis obla-
 tio grata q̄ vnq; fuerat offensa. z monq; in-
 stissime suo tyrānico domino spoliaretur: q̄
 p suos perfecerat vt tāta iusticia occideret.
 6 essetq; p deum pro homine plus retribuēs
 q̄ totū genus humanū posset eē offendēs.
 ¶ **S**ed dicit. nūquid p angelum incarna-
 tum idem potuit fuisse factuz. Responde-
 tur. q̄ licet deus potuerit acceptasse. tamē
 nō ita p̄gruū fuisset. quia sic nō natura hu-
 mana in pristinam dignitatē fuisset restitu-
 ta. eo q̄ a p̄ncipio hō imediate suę salutis

Corre.

Lōdo 6

Cōgruē
tia p̄ma.

Arti. 2.

Quātuz ad secun-
 dū articulū cōclusio respōsalis hęc. q̄ con-
 grūū fuit deū incarnari. Hęc cōclusio est si
 de retinēda. licet ratio demonstratiua ad eaz

Cōtra
Solut

denz habuit auctore. nūc angelū habuisset reformatore. 7 sic semp angelo gratias sue salutis imponere debuisset. ¶ Itē a principio potuit statim ire ad deū nō p angelū. s; mō p angelū haberet ad deum accessus. 7 sic ho mo angelo i beatitudine equari nō posset.

Nō ergo fuisset plene humanuz genus reformatū. cū ei a principio potuit i beatitudine parificari. vt dicit saluator Matth. xxi.

1. pgruē.

¶ Secūda cōgruitas ē. quia decuit sapien- riam dei omnia ordinate disponere: vt sum- me misericors 7 bonus deus: vt nulli natu- re specificē negaret hoc: cuius capax erat. Lūz itaq; n atura humana etiam post la- psum erat capax reformationis. tum quia tota corruit. tum etiam quia alio suggeren- te vt eam repararet. et nō erat aliud mō pna congruus q; sic: vt filius fieret homo. sicut

3

dictū ē. ergo 7c. Nec ponit Tho. ¶ Tercia pgruitas. q; decuit vt sapiētia dei demōnis vinceret maliciā. ne demō gloriaret: opus dei cōdicuz ad sui nomis honore: sua frau- de totaliter impeditū. Nōdo nisi deus fa- ctus fuisset homo: totū genus humanū p patria cōditum: eterno supplicio deputa- rum a fine quē intrēdit: potēs. sapiēs 7 bo- nus deus: existeret impeditū. ¶ Quarta. q; cōgruum fuit: vt opa diuina diuine pfecti- onis eēt clarissime manifestissima. Nō hoc factū ē p hoc: q; ille qui est pncipiū om- nis creature rōnalis: infime creature rāda- li: immo 7 corpali quo ad corpus: pūctus ē in vnitatē suppositi. vt vbi finis creature (ibi etiam pncipiū inueniret. sicut i linea cir- culari: quē ideo pfecta ē: q; vbi finis: ibi pncipiū ē i eadez. ¶ Quinta congruitas. Quia sicut inueniunt plures nature i vna psona vt i homie. 7 vt inuenit vna natura comū- nis tribz psonis. s. diuina. Ita cōgruum vi- det q; vna psona summe simplex reperatur in tribus naturis. Nōc autē factū ē p hanc incarnatōem. p quam psona filij simplicis- sima reperitur in natura diuina i corpore eti- anima. ¶ Sexta cōgruitas. quia de cōs erat vt deus hominē quem ad beatitudinē crea- uerat: pfecte faceret beatū fm totum. Nōc autē nō melius fieri potuit: q; vt sicut ani- ma homis beatificabil ex verbi diuinitate sic corpalis pars homis satiet ex assumpta humanitate. ¶ Septima. quia cōgruum erat post lapsum hominēz deo reconciliari p aliquem mediatorez. Nōdo mediator nō debet tm esse vnus extremi: sed amboz.

4

5

6

7

Ergo cōgruum fuit q; filius (qui media- tor erat inter hominē 7 deum patrem) non tantūmodo esset deus: vnus sc; extremi. sed etiam esset hō: alterius. s. extremi. Nōc de secūdo articulo.

Quantum ad ter

Arti. 3.

Nota.

Nō 2

Corre.

ciū articulū restat videre. vtz regnū incre- atuz fuisset incarnatū: dato q; homo nō ce- cidisset in peccatū. ¶ Pro quo sciendū est q; de hoc doctores nostri habent rarias opini- ones: quē ambz (quia ad pietatē tendētes) sunt recitādē. 7 modus euadendi rationes 7 auctoritates oppositē opiniōis expūmē- dus. nihil tamē temere asserēdo. Quia (vt dicit beatus Tho. i scripto terci. q. j. ad hūc articulū) Istius quēstionis veritatez solus ille nouit qui natus ē: 7 passus ē: ac deo pa- tri p nobis oblatus: quia ipse voluit: deus noster 7 iudex nr. ¶ Secūdo ē notanduz q; pmi doctores dicūt sic. q; de incarnatōe siue carnis humane in deum assumptione: con- tingit loqui dupliciter. Vno modo quo ad subam. Alio mō quo ad defectibilitatem. ¶ Tūc dicūt duas pclusiones. ¶ Prima ē. q; si Adā nō peccasset: filius dei carnem pas- sibilem 7 mortale nō accepisset. Ratio. q; cessante causa debet cessare effectus. Nōdo pncipua ratio ppter quaz filius dei carnē passibilem 7 mortalem assumpsit: fuit hu- mani generis redemptio: vt eaz in cruce of- ferēdo deo patri p hominē satisfaceret. 7 euz deo recōciliaret. Ergo si homo nō peccasset: carnem passibilem 7 mortale filius dei nō assumpsisset. Et hanc cōclusionem dicunt intellexisse omēs doctores sanctos. quādo dicūt. q; si homo nō peccasset: filius dei nō venisset. sc; q; nō venisset in carne passibili ¶ Correlarie dicunt. q; potissima ratio pro- pter quam deus assumpsit carnem passibi- lem: fuit redemptio hois peccatoris. ¶ Se- cūda cōclusio ē hec. q; quāuis homo nō pec- casset: adhuc filius dei incarnatus fuisset. Probant sic. Quia multiplex perfectio vniuersi redundat ex incarnatione verbi: ppter hominis redemptionē: 7 hec nō mi- nus fuisset: etiam si homo nō cecidisset per peccatū. ergo illa psequētia nota ē. Et an ce- dens pro prima parte declarat. quia incar- natio verbi pficit hoiem quo ad naturam quo ad gratiā 7 quo ad gloriā. 7 p psequēns pficit vniuersū. Prio q; ad naturā vt dicūt

ipsi. qz i incarnatōe filij ē pletio modozū educendi hoiem i eē. Quattuor em modis

1 pducibilis ē homo. s. sine viro z muliere sicut Adam. Sine muliere ex viro sicut eua

2 Ex viro et muliere: sicut p muniter homines

3 pducūtur. Ex muliere sine viro: qui pprius

2. p3 idē ē filio dei. ¶ Item secūdo. qz incarnatōe hō qui ē vltimus: pūgit suo principio i eē. vt i pcedēti dictum ē articulo: vnione qua sō

2 deo nequit eē maior. ¶ Secūdo etiam quo ad gratiā. quia in carnatōe cōstituit chri-

3 stus caput ecclesie: cui⁹ mēbra vniri habēt

2. p3 idē ratōe charitatis z gratie. ¶ Scdo etiā i rō-

3 ne meriti. quia omnia merita pndēt ex me-

3 rito xpi. ¶ Et tercio pficit hoiem z vniuersū

quo ad glorie pfectōem: inquātū homo in

3 deo suo inuenit pascua: quo ad prē corpale

3 i xpi humanitate: z quo ad ptes spūalem i

3 ei⁹ diuinitate. siue ingrediat siue egrediat. qd

3 nō eēt sic: nisi filius eēt incarnatus. ¶ Itēz

3 complet etiam totius humane nature ap-

3 pteus. eo qz incarnatiōe nobilissima ido-

3 neitas adimplet: qua humanitas vnibi-

3 lis erat verbo. Et sic patet maior. Probat

3 minor. quia iste nobiles p dicioēs nō ma-

3 gis nature lapie qz integre vidēt fuisse ap-

3 petēde. ¶ Correlarie pcedunt: qz nō pncipa-

3 lis ratio incarnatiōis quātum ad humani-

3 tatis assumptōez ē repatio hominis. sed ē p-

3 fectio hominis z homie vniuersi pfectio.

3 ¶ Tercio ē notādū pncipaliē p alia opini-

3 one. qz illa dicit p conclusiōe respōsali. qz

3 homo nō fuisset lapsus i pccm: fili⁹ dei nō

3 fuisset incarnatus. Nouetur p dicta san-

3 ctoz: z noui z veteris testamenti. Un. j. ad

3 Thim. j. dicit textus. fidelis sermo z omi-

3 acceptiōe dignus: qm dñs Jesus venit in

ē Ambrosij de incarnatōe xpi dicētis. Que

erat incarnatōis cā nisi vt caro q peccauē

6 rat redimeret. ¶ Sexta beati Aug. li. j. de

7 bap. par. dicētis. Apparet dñm nrm Jesū

7 xpm nō ob aliud venisse: nisi vt hominē re-

7 dimeret a peccato. ¶ Septima ē venerabi-

7 lis Anselmi de pceptu xginali. ca. xvj. dicētis.

7 Ideo factus ē deus homo: qz nō suffice-

7 ret ad redimēdos alios nisi de⁹ hō. ¶ Octa

8 ua. dicit apls ad Gal. iij. Misit de⁹ filium

8 suū: factū ex muliere: factū sub lege: vt eos

8 q sub lege erāt: redimeret. ¶ Idez dicit Ale-

8 xader libro. j. sup Lātica. ca. xvj. sic inquit

8 ens. Nisi pcessisset culpa: nō eēt natura hu-

8 mana vnita diuine. nō eēt deus noster: fra-

8 ter noster. ¶ Ratio etiam assignat p sic opi-

8 nates. Quia quod ē supercedētis dignati-

8 onis: z sup oēm modū nature cōditē: nō fi-

8 eret nisi pcederet excessus p ipm reformād⁹

8 Modo mysteriū incarnatiōis verbi dei fu-

8 erat supercellētis dignatiōis. ergo nisi pcel-

8 sisset culpa reformāda: nō fuisset hoc factū

8 Nisi itaqz deus ouem suaz pdidisset: nō de

8 celo descēdisset. ¶ Correlarie pcedūt. qz pnci-

8 palis causa incarnatiōis verbi diuini: fu-

8 it recuperatio generis humani damnati pro

8 peccato. ¶ Sed diceret. quis eoz modoz ē

8 verior. Secūdo quis pbabilior. ¶ Ad pnci-

8 pncipio pmissi. Secretuz istud ille nouit qz

8 p nobis nasci z pati voluit. ¶ Ad secundā

8 questionē etiam nescio bñ quid probabili-

8 us. Ambe em opiniones a catholicis z va-

Loze.

Z⁹ off

rōe pbat

Loze

Dubius

duplex

Ad 1

Ad 2

z

1

2

redtatione. videtur velle q nec in natura:
 nec i gra nec i glia fuisset vniu ersu pfectu ni
 si xpus venisset i carne. qd no videt vez qz
 1 Sen. i. dicit. q vidit deus cuncta que fecerat
 2 et erat valde bona. ¶ Etia certu e q equalis
 gram gratu faciente. 7 gloriā illi correspon/
 dente. potuisset deus dedisse sine peccato pce
 3 dete i statu nature integre. sicut fecit post i/
 carnatione s bti. ¶ Secūdo aut mod⁹ ponit. q
 incarnationis mysteriu e sup oem ordinē na/
 ture: 7 sup oem eius moduz. Hoc mihi vi/
 det magis dignificare dilectioem maiesta/
 tis. qz dicit. q fieri no debebat: nisi ex maxi/
 ma causa. ¶ Tercio. qz videt mihi. q magis
 inflāmet piū affectū in deū. magis em anī/
 mū hominis puocabit i deū. q ipse videt deū
 suū pncipaliter incarnatū ad eius delenda
 scelera: qz ad sua pficiendū opa. ¶ Un secū/
 dus modus videt plus pietati fidei psona
 re. qz videt plus terrui sacre septuag 7 sancto
 rum cōcordari. Secūdo. qz deū magis vi/
 det honorificare. Tercio. qz mysteriu incar/
 nationis magis exaltare videt. Et qro plus
 aiam ad deū inflāmare videt. Quis mod⁹ p
 1 mus fortassis subtilior sit via ratiois. ¶ S
 2 fore instabit pmo auctoritate beati Augu/
 stini. libro de spū et anima dicitis. Totum
 homines assumpsit: vt totum beatificaret.
 3 Nō homo erat totus beatificandus: etiaz
 si nō peccasset. ergo etiā totus homo p eius
 beatitudine fuisset assumendus. ¶ Secūdo
 quia videt. q tate difficultatis 7 nobilita/
 tis sit sibi acquirere infinituz bonum. sicut
 satisfaccere p offensa: que e contra infinituz
 bonum. ergo sicut sine incarnatōe verbi nō
 potuit homo satisfaccere de offensa post la/
 psūm. ita sine eiusdē incarnatōe nō potu/
 it homo pficere ad gratiaz p gloria. Tenet
 consequētia. 7 a ncedēs videt manifestum.
 Et tūc ultra. igit sicut post lapsum fuit nō
 bis necessaria incarnatio: vt homo pro cul/
 4 pa satisfaceret. Ira fuit necessaria ante la/
 psūm: vt homo ad gloriā proficeret ¶ Ter/
 5 cio. quia p incarnatōem videt deus mani/
 festasse suam infinitatem in potētia. sapiē/
 tia ac liberalitate. Nōdo hęc fuissent e q
 6 bñ ostendēda: etiam si homo nō peccasset
 ¶ Quarto. quia vt dicit beatus Augusti/
 nus sup Johānem. Christus e caput eccle/
 sie: nō solum sūm diuinā naturam: sed etiaz
 sūm humanā. Nōdo quis nulluz fuisset
 peccatuz: adhuc fuisset corpus ecclesie: vel
 ergo fuisset a cephalū. vel christus fuisset in

carne. ¶ Quinto supponit. q sacramen/
 tum matrimonij ecclesie fuisset: etiam quā/
 uis homo nō peccasset. Pater. quia fuit i/
 stitutum i paradiso: etiam ante peccatuz. 2
 ¶ Secūdo. quia hoc sacramentū i coniu/
 nctioe seruum: signat iūctōem christi 7 ec/
 clesie quātum ad naturaz vnionez: ppter
 inseparabilitatem. vt patet p apostoluz ad
 Ephes. v. dicentē. Hoc sacramētum ma/
 gnu e. Ego autem dico: i christo 7 i ecclesia
 ¶ Ex illis arguit sic. Quāuis homo nō pec/
 3 casset: adhuc fuisset matrimonij sacramen/
 tum: p primū pmissoz. Vel ergo fuisset ve/
 rū sacramentū: signās vnione naturarum i
 xpo. Et si sic: tūc christus fuisset incarnat⁹.
 vel nō fuisset vez sacramētum: sed fallum:
 4 7 hoc nefas e dicere. ¶ Sexto posset instari
 p id quod dicituz e. scz q als vnus modus
 pductionis hominis pfectōi nature desuis/
 set: scz ex muliere sine viro. ¶ Respondet ad
 has. Ad primā. q ratio iunitit fundamen/
 to nō vero. scz huic. q totus homo nō pos/
 sit beatificari: nisi incarnatōe psonę diuine
 Hoc autē nō e verum. naz totus homo be/
 5 atificabilis e etiaz pfecte: clara dei visioner
 fructōe: 7 corpis glorificatōe sine incarnati/
 one verbi. Visio em humanitatis xpi: nō e
 de essētia beatitudinis: s; spectat ad quod/
 dam accidērale gaudiū beatorū. Et q hoc
 sit vez: patz. qz aliq sensus etiā beatificant:
 vt visus. alioqn. nō eēt homo plere beat⁹.
 6 7 tamē (vt estimat) tactus 7 gustus: obiecta
 eis pportio nō habebat. nō em erit ibi
 corpalis vsus ciboz. ¶ Secūdo. qz nūq vi/
 7 sus xpi erit eque beatus: aspiciens corpora
 aliorum beatorū: sicut visus aliorum aspi/
 ciens xpi humanitatem. Nō em est credē/
 dum. q obiectum beatificū nō sufficiat ad
 beatificanduz sine bono creato. Gloria em
 8 corpis 7 sensuum exteriorū erit p redundā/
 tiam delectatōis: venietis a parte superior
 delectate in visione dei. cuius visio a deo refi/
 cit cum fuerit facialis: vt nihil ultra requi/
 ratur ad beatitudinem: quin hoc ad eaz se/
 quatur. Omē em aliud pulchrum 7 bonuz
 ad illud compatum: quasi nihil e compa/
 randū. Iniuria em videtur esse diuinitatis
 dicere: q beatificare nō sufficiat sine bono
 creato humanā naturam totam. ¶ Un/
 9 de ad auctoritates beati Augustini dicen/
 tis. q totum homines assumpsit vt totum
 beatificaret. dicitur q e verum. non tamen
 q illa sit principalis ratio assumptōis. imo

mod⁹. 2.

Lōdo p
pua.

Iustā. 1.

Lōfir. p
qnto

Ad rōs

Nota

Libri tercii Questio. i.

sine ea posset beatificare. Sed vult beatus Aug. ut totius gaudium indicaret anime: per gloriam anime et corporis. per gloriam corporis a morte resurgentis. et hoc eo modo quo disposuit deus beatificare post peccatum.

Ad 2 An enim beatificasset ipsum hominem: sed non per hominem assumptum. ¶ **Ad secundam:** neget similitudo maioris. difficilius est enim satisfacere per offensam contra bonum infinitum: quam mereri vitam eternam. ¶ **1** Nam ad meritum vite eterne sufficit acceptatio diuina per personam que meretur. Ad quam complacentiam siue acceptationem de lege communi sufficit gratia gratum faciens: quam poterat homo consequi per missionem spiritus sancti et filii in mentem absque hoc quod filius mitteretur in carnes. vnde ad hoc non oportuit incarnationem interuenisse.

2 ¶ **Secus est in satisfactione.** non enim est satis ut satisfaciens placeat. sed etiam quod damnatus illatum recompensare valeat. et quod honorem deo solatur restituat: propter rigorem diuine iusticie. Et ad hoc non suffecisset homo: nisi missio eius filii in carne. Sicut igitur maior: fuit necessitas incarnationis per satisfaciendo: quam per merendo. meruit enim angelus vitam eternam. quorum natura non est vnica verbo. Duplex enim missio requirebat ad satisfaciendum. scilicet in mentem et in carnem. Ad merendum autem suffecisset missio in mentem.

Ad 3 ¶ **Ad terciam dicitur.** quod dei infinitas si non fuisset per se: fuisset sufficenter ostensa sine incarnatione verbi: tam in potentia quam sapientia quam liberalitate per opus creatiois: distinctiois et ornatus.

1 ¶ **Et ideo si illa presertim (cum valde bona erant) non optuisset nouum modum agendi super addidisse per manifestatorem. quem admodum opera mira ostensa sunt post hominis lapsum: que ante peccatum fieri non optuisset. quia dei potentia. sapientia et bonitas: in suis effectibus sufficienter nota reluceret.** ¶ **2** Sed post lapsum congruum fuit per confirmationem fidei nostre: ad manifestandam suam potentiam: deum facere opera miraculosa. ¶ **3** Unum dicunt sancti. quod quia homo per peccatum interius lumen obscuratur habebat: et prorsus fuerat ad sensibilia: et illa amabat. Ideo deus inuisibilis factus est visibilis secundum carnem: ut per visibilia reduceret ad inuisibilia cognoscenda et amanda. Unum in prefatione dicit sanctus Gregorius. Ut dum visibiliter deum cognoscimus: per hunc ad inuisibilem amorem rapiamur.

Ad 4 ¶ **Pro quarto sciendum est.** quod duplex est proprietates capituli. Una est que attenditur secundum proportionem ad membra. Alia que attenditur secundum donorum gratuitorum influentiam. ¶ **1** Non ratione proprie proprietatis

christus est caput ecclesie in quantum homo. Sed ratione secundum christus est caput eius in quantum deus. Et ratione illius christus principaliter tenet capitulum rationem. ¶ **2** Non per hoc ad rationem per editur. quod post lapsum christus secundum utramque naturam caput est ecclesie. Sed si non fuisset peccatum non fuisset caput ecclesie secundum primum modum. non tamen fuisset ecclesia sine capite. quia christus sua sapientia rector eius: fuisset eius caput secundum secundam proprietatem: quia sicut caput viri est deus. ita ecclesia hominum caput haberet deum sicut etiam habet ecclesia angelorum.

¶ **Ad quintam dicendum est** quod sacramentum dupliciter habet significationem. scilicet conuentionem dei cum ecclesia in charitate. Secundo etiam significat duarum naturarum unionem in vna persona christi: que ambe sibi proueniunt per statum lapsum. sed prima solum habuisset in statu nature integre. Nec tamen fuisset falsum signum. quia in primo signato sufficienter eius veritas signi seu sacramenti fuisset expressa. Unum sicut nunc est sacramentum officium et remedium: tunc autem solum fuisset in officium. Ita nunc duo signat. tunc autem vnum eorum solum signasset.

¶ **Ad sextam dicitur.** quod ille quartus modus perducendi hominem non est de perfectione vniuersi. sed per ipsam. Et ideo dicitur. xxxj. dicit propheta quod creauit dominus nouum super terram. id est nouum faceret dominus super terram etc. Hoc autem nouum dominus non fecisset: nisi causa impelleret: vel alto et nouo consilio egens processisset. Unum si homo sterisset: ille modus perducendi hominem ad actum perducere non fuisset. nec ex hoc aliqua perfectio careret: sicut si peccatum non processisset suscitatio mortuorum non fuisset. et ex hoc mundus non minus perfectus existeret.

¶ **3** Item quous in modum perducatur homo: videtur quod essentialiter sit eque perfectus. et ergo hoc modo vel illo perducatur homines non videtur arguere vel inferre maiorem vel minorem perfectionem essentiali eius vel etiam vniuersi. ¶ **4** Tercio posset dici. quod deus de sola muliere posset perducere hominem: qui non esset deus. et ergo hoc parum facit ad perfectionem vniuersi. Nec sicut dicta sub correctio. quia ut dicit Bonauentura: etiam existens istius opinionis Non est intentiois restringere: sed excessus sue dilectionis ad obiectum hominem ostendere: nos nostra succedat ad eius amorem: percipiendo nimis ipsius dilectionis circa nos ardorem. Hoc de terciis articulo.

In quarto articulo Art. 4. lo videndum est de principali questione. videlicet

Articulus quartus Jo. CCCLV

ut filius sua incarnatōe post lapsum pl^o p^ofecerit regnū creatū: q̄ si sine crimine stetit
 set immaculatū. Ubi de duob; videndum
 ē p̄mū specialiter: an magis p^ofecerit genus
 hoim. Sc̄do an magis p^ofecerit vniuersuz
 p̄misso an om̄ia q̄ nihil intēdo temere asse
 rere: sed pbabiliter ea que dicitur sū sub cor
 rectōe melius dicentū: put dñs dederit de
 clarare. ¶ Quo ad p̄mā p̄tē p̄mitto. q̄ s̄bz
 incarnatū hoim p^ofecisse: maḡ q̄ si nō fuis
 set p̄ctm̄ p̄t̄ intelligi. vel de om̄ib; homib;
 vel de om̄ibus saluādis. vel singulariter de
 singulis. Et quolibet modoꝝ dupliciter vl
 essentialiter vel accidentalit̄. ¶ Sc̄do p̄mit
 to. q̄ si nō fuisset p̄ctm̄: nulli mali hoies fu
 issent nati. hoc patet p̄ br̄m Aug. in li b. cur
 qñ quō deus homo. ca. iij. dicentem. Ta
 lis quippe factus fuerat homo: vt si nō pec
 carer: filios gehēnē nūq; generaret. sed deo
 i innocētia p̄manere tot solūmodo inno
 cētes p̄crearent quor ad angelozū consorti
 um nūc ascēsi sunt post finē seculoz. Idē
 determinat i d. ci. xi. v. 7. iij. ¶ Ex quo sequit̄
 q̄ totā multitudinē hoim tā saluādoꝝ q̄
 damnādoꝝ filius dei factus hō: nō pl^o p^ofe
 cit q̄ si nō fuisset p̄ctm̄ comparōe pp̄rie di
 cta. Patet notabile. quia si nō fuisset pecca
 tu: illa multitudo nō fuisset. quia nullus
 damnādoꝝ fuisset natus. 7 ergo illā totā
 multitudinē nullo mō p^ofeciss; 7 ḡ nō plus
 cā nūc p^ofecit. Nec etiā minus eodē mō. q̄a
 nō ē comparatio entis ad non ens pp̄ria. vt
 nō est p^ofectior equus q̄ chimera. ¶ Secun
 do sequit̄ ex eodē: q̄ nullū damnādoꝝ pl^o
 p^ofecit deus homo: q̄ eū p^ofecisset si nō fuis
 set peccatū. 7 loquor semp̄ cathegorice. Pa
 tet ex eodē. q̄ nullus eoz fuisset nat^o. et sic
 nullo mō min^o vl magis p^ofecit. ¶ Tercio se
 quit̄: q̄ om̄es damnādi a xpo homie post
 peccatū receperūt eē: vel recepturi sunt esse.
 quod non fuissent accepturi si nō p̄cessisset
 peccatū. Patet ex eodē. quia nō fuissent na
 ti. ¶ Quarto sequit̄: q̄ aliqs post p̄ctm̄ ē na
 tus ex aliquo patre vel etiā matre: q̄ natus
 fuisset ex alio patre vel alia matre: si nō fu
 issent p̄ctm̄. Probat̄ de fideli 7 saluādo nato
 ex infidelib; parētib;. q̄ ille fuisset nat^o: eti
 am si nō fuisset p̄ctm̄. 7 nō ex his parentib;
 ergo ex alijs. ¶ Patet maior p̄ auctoritatez
 beati Aug. quia om̄es saluādi 7 soli in in
 nocētia fuissent nati. Patet minor. q̄ cum
 parētes istius damnādi sunt: secluso pecca
 to ipi nō fuissent nati: vt dictū ē i sup̄posi

one. et ex p̄sequēti opus fuisset: q̄ isti ex cis
 saluādis fuissent nati. ¶ Quinto sequit̄. q̄
 iusto iudicio xpi homis: singuli damnādi
 habebūt eē penale: licet nō ex xpi natiuita
 te. quod nō habuissent: si nō fuisset p̄mū
 p̄ctm̄. Patet. q̄ si nō fuisset p̄mū p̄ctm̄: per
 norabile nō fuissent nati. ergo etiā nō pec
 cassent: nec ad p̄gnas reuēnissent Sed q̄
 sit iudicio xpi: patet. quia om̄e iudiciū da
 tuz ē xpo homi Johis q̄nto. ¶ Sed q̄ hoc
 nō sit ex natiuitate xpi: quia natiuitas xpi
 in carnē: vel etiā in eternitate nulli ē causa
 damnatōis: sed pp̄ria peccata singulis dā
 nādis. Manet ergo questio quo ad p̄mū
 de singulis saluādis p̄ christū: 7 de toto ge
 nere hominū saluādoꝝ. vtz hoc genus vel
 singulos ipsi^o hoies: plus p^ofecerit filius dei
 factus homo: q̄ si nō fuisset cōmissum p̄i
 mū p̄ctm̄. ¶ Tercio p̄mitto: sicut dictū fuit
 i articulo p̄cedēte. q̄ quis nō sit mihi notū
 ramē p̄pter auctoritates sacre scripturę atq;
 sanctorū: magis faueo opiniōi dicēti: q̄ si p̄
 mi parētes nō peccassent: xps in carne nō
 venisset. 7 fm̄ illaz loquor i articulo. ¶ Ex q̄
 correlatiōe p̄cedo: q̄ si p̄mi hoies nō peccal
 sent: aia xpi nō fuisset assūpta. 7 sic nec crea
 ta: 7 ex p̄sequēti vna aia minus finalit̄ fuisset
 br̄a: q̄ erit p̄missum peccatū p̄mū. scz
 aia saluatoris assumpta. Maior ho p̄z ex
 dictis. q̄ xps nō venisset i carnē. ¶ Forte di
 cēt: ḡ vn^o loc^o ciuitatis celestis mālis; nō re
 plet^o. s. ille que replet aia saluatoris. ¶ Rñ.
 deo nihil asserēdo. q̄ illa aia 7 loc^o in quo ē:
 verissim̄ rāte dignitatis ē. q̄ si nō venisset
 b̄u in carne: nulla creatura ad illum fuisset
 assumpta. Sicut em̄ erat hoc nouū qd̄ fe
 cit dñs sup̄ terrā: vt mulier circūdaret virū
 p̄ que de^o oia reformaret. de quo nouo nō fu
 issent opus: si creature in p̄ma bonitate p̄sti
 tissent. Ita illi nouo homi tātus ē p̄parat^o
 honor: etiā fm̄ humanitatē a o. de q̄ nō ē ve
 rissimile aliquā creaturā: stāte innocētia ad
 eū fuisse assumendaz. Et ergo ille locus q̄ ē
 a dextris dei patris: nulli creature fuisset de
 bitus. nec erat p̄ creaturā adimplēd^o. sicut
 nec aliqs angelus: etiā nec lucifer d̄ rāta di
 gnitate cecidit. 7 ergo nō ē de hoc ad p̄sens.
 ¶ Quarto p̄mitto. q̄ hominē saluandū vel
 totuz genus humanū saluandū eē melius
 reformatū: q̄ si nō peccasset homo: quo ad
 bona naturę sup̄ addita: p̄t̄ intelligi vel q̄
 ad ea i quib; p̄sistit b̄ritudo eēntialit̄. vel q̄
 ad ea i quib; p̄sistit b̄ritudo accidentalit̄. scz

Nota. 1

Nota. 2

Corre. 1.

Corre. 2

Corre. 3

Corr. 4

Core. 5

Nota. 3

Corre.

Cōtra

Solut

no. 4.

Libri tercii Questio. i.

115. f

Lodo. 1

Core. 1

Core. 2

Lodo. 2

quo ad gaudia accñtalia. Itē q̄ ad gen^o sal
uādoz pōt īrelligi p̄ter h̄ q̄ ad multitudinē
¶ Quīto p̄mitto (sicut etiā an̄ dictū ē) q̄ sin
guloz p̄ctoz hoz ⁊ alioz q̄d sic vez: meli
us nouit ille q̄ p̄pter nos in carnē uenit. ego
aut̄ quicquid dicā: sine assertōne ponā: nisi
vbi ē ueritas manifesta. ¶ Quibus p̄mis
sis: uidet̄ m̄ibi p̄ p̄ma p̄clusiōe. q̄ sicut ch̄ri
stus ueniēs in carnē: nullū hominē quo ad
intrinsecā eēntiē humanē p̄fectōez plus q̄
an̄ sublimauit. Ita quemlibet hoīem quo
ad humanā naturā respectu suę speciei. ⁊ to
tū genus hoīm sup̄mo honori accidētali ⁊
maximo sub dōno: saltem s̄m legē ordi
natā sua incarnationē exaltauit. ¶ Prima ps
pater. qz cū suba ⁊ sua eēntialis p̄fectio nō
suscipiat nec magis nec minus: sed cōsistat
quelad intentionē in diuisibili gradu ima
ginario illi speciei correspondēte: repugnat
eēntiē humane ⁊ suę eēntiali p̄fectioni p̄ferri
ci intrinsece. ¶ Estimo em̄ q̄ omēs res non
susipientes magis neqz minus eiusdē spe
ciei specialissime eēntialis: sint simplicit̄ eō
lis p̄fectōis eēntialis. als oportebit in eadē
specie ponere plura indiuidua specialissime
differētia plus q̄ numero. qd̄ i his que nō
p̄nt intēdi nec remitti nō uidet̄ conuenire
¶ Scda ps p̄z. qz singulos hoīes q̄ ad eoz
genus ⁊ ipm̄ genus hoīm exaltauit assum
ptōe humanitatis in deū. De quo dicit bea
tus Ambro. q̄ maius donū sub dō deus ho
mī dare nō potuit. ¶ Correlariū. Nec gen^o
hoīm: nec aliquis hō p̄ regnū in creatū ue
niens in carnē: est quo ad eēntialem p̄fe
ctionē plus p̄fectum: q̄ si nō fuisset p̄ctm̄
sequit̄ ex p̄ma p̄te p̄clusionis. ¶ Scdm̄ cor
relariū. Singulos hoīes quo ad aiām cre
ataz respectu suę speciei: ⁊ genus hoīm p̄fecit
filius dei factus hō: sup̄mo dono accidētali
quod nō pōt dari a dō de lege cōi. sequit̄ ex
scda p̄te p̄clusionis. ¶ Secūda p̄clusio. Li
cet deus factus homo quemlibet saluandū
hoīem puz quo ad ea i quibz accidētaliter
p̄sistit b̄ritudo: accidētaliter pl^o p̄fecerit: q̄
si nō fuisset p̄ctm̄. Tamē dubiū ē m̄ibi: an
aliquē hoīem plus p̄fecerit quo ad ea in q̄
bus consistit seu cōstat beatitudo eēntiali
ter. Similit̄ dico de toto genere saluādoz.
¶ Prima ps p̄z. quia si nō fuisset p̄ctm̄: fili
us nō fuisset factus homo. ⁊ sic saluādi nō
uiderēt hoīem assumptū in deum. quod ta
mē ē maximū in quo cōsistit gaudiū accidē
tale beatorz. uidelicet q̄ uident humanam

naturā in deū assumptāz. ¶ Scdo nō uide
rēt penas dānatoz hoīm. Et sic gaudiū ac
cidētale p̄ intuitū rez i p̄prio genere nō ha
beret de gra magna rei: qua ab illa p̄gnarū
acerbitate p̄seruati sūt. ¶ Tercio nō eēnt au
reole ygnitatis. martyrij et doctoratus. eo
q̄ pugnet̄ i statu innocētię nō fuissent. Et sic
iterū illo gaudiū accidētali carerēt. ¶ Forte
dicet. q̄ mlti saluādi nō h̄nt aureolas: R̄
det. q̄ gaudēt de aureolis alioz: ⁊ de gra dei
⁊ victoria p̄cessa illis. ¶ Scda ps p̄z. qz n̄
sūt saluādi ad eadē loca sup̄ne ciuitatis. et
ad eodē choros recipient̄: i quibz fuisset re
cepti: seruato statu sine p̄ctō. et ex p̄sequēti
sillis erit eoz final̄ gra. q̄ b̄ritudo eēntial̄ eō
lis. qz iuxta qualitātē grē ē uia. ⁊ erit gloria
i patria. ¶ Tercia p̄clusio seq̄ uidet̄: q̄ xp̄us
ueniens in carnē quemlibet saluandū. ⁊ to
tū genus saluādoz. plus p̄fecit post pecca
tū. q̄ si sine p̄ctō sterisset immaculatū. Pro
bat̄ ex p̄clusiōe. qz i b̄ritudine eēntiali non
min^o habebit. ⁊ i accidētali gaudiū pl^o ha
bebit ex merito filij. q̄ simplr̄ erit b̄ritudo p̄
fectioz. Cōsequētia tenet. Et p̄ma ps p̄z. qz
als nō plene satisfecit filij p̄ p̄ctis saluan
doz. ex quo aliqd̄ p̄deret de eēntiali b̄ritudi
ne. Scda ps p̄z ex p̄ma p̄te p̄ctōis p̄cedē
tis. ¶ Quarta p̄clusio. Quo ad numez ho
minū saluādoz p̄fecit x̄p̄s genus huma
nū plus sua incarnatione: q̄ si māssisset sine
om̄is p̄cti corruptōe. Patet ex. ij. p̄missoz
⁊ suo correlario. quia si nō fuisset peccatum
filius nō eēt homo. ⁊ sic de numero saluan
doz. minus eēt vnus homo q̄ ē post p̄ctm̄
Hoc de p̄ma p̄te hui^o articuli. ¶ Venio ad
secundā partē: in qua uidebit̄ recte de que
sito. scz vnum totū regnū plus p̄fectuz sic
p̄ uerbum incarnatū: q̄ si homo sterisset si
ne peccato. ¶ Pro quo sit prima suppositio
hęc. q̄ cuz misericōdia ⁊ ueritas sint omēs uie
dñi: tanto regnū creatum p̄fectius ē: quan
to illoz magis xp̄s̄inū est. Patet. quia in
rāto p̄fectius in eo relucet uie creatōis: ⁊ tā
to similis est eidē. ¶ Secundo suppono.
q̄ p̄fectissimas charitatem ⁊ scientiā quam
deus disposuit se productuz infudit anime
ch̄risti: ⁊ nulli alen. Patet. quia ei nō eda
tus sp̄s ad mensurā. sed plenus in omni
bus Johānis. ij. ca. ¶ Ex his sequit̄ tercio
cōclusio respōsalia ad questū. q̄ uerbū dei
incarnatum plus p̄fecit vniuersum: siue re
gnū creatum: q̄ si sine peccato sterisset im
maculatū. Probat̄ sic. Tanto regnū crea

5

Lodo 3

Lodo 4

2 ps h^o arti. 4.

1. suppo

3: suppo

Lodo 5
finalis

tum ē perfectius: quanto vias dñi exprimit lucidius. Sed lucidius exprimit vias domini p xpm incarnatū post peccatū q̄ fecisset si mansisset sine peccato hominis immaculatū. q̄ clulso vera. Lōsequētia nota. 7 maior ē p̄ma suppositio. ¶ Minor declarat. qz perfecta charitas 7 perfecta scia expmūt perfectā dei misericordiam: q̄ ē p̄ma via: vt dictū ē in p̄ma suppositōe: quas solū deus disposuit infundere anime xpi: vt dicit secūda suppositio. Nō si homo mansisset sine pctō nō fuisset filius incarnatus: vt dictū fuit i tercio notabili p̄me ptis. ergo nec perfecta charitas atqz scia fuissent anime xpi infusa: nec alicui alteri. p̄ suppositōem secundā. q̄ non fuisset ita perfecte misericordia dei exp̄ssa p̄ aliquā partē vniuersi. ¶ Eodē mō si nō fuisset peccatum hominis: nō luceret iusticia dei in hominibus: sed sola misericordia. 7 q̄ licet luceret secūda via i demonibz: nō tñ eque extēse paterer: sicut nūc p̄z i illis iuste 7 misericorditer reformatis malis hominibz. ¶ Et hec videt eē intētio Aug. in enchiridion. ca. vii. dicētis. Illud quod malum dicit bene ordinatum 7 suo loco positum: eminēcius commēdat bona: vt magis placeat 7 laudabiliora sint dum comparat malis. Neqz em̄ deus omni potēs (vt infideles farent) cui summa ē potestas. cum summe bonus sit: nullo modo sineret mali eē aliquid in ope suo. nisi vsqz adeo eēt om̄ipotēs 7 bonus. vt beneficeret etiā de malo. ¶ Secūdo p̄bat cōclusio. quia vniuersum dependēs: si p̄fectione alicuius speciei p̄fertim oñdentis laudē dei: careret. 7 p̄fertim in his ad quē de p̄muni lege virtus creata nō pōt attingere: nō eēt ita p̄fectum sicut si illa cum alijs haberet. Nō da q̄ nō fuisset pctm̄: p̄fectōem charitatis create et scientie nō haberet. q̄ rē. Lōsequētia tenet. 7 maior ē manifesta. Et minor p̄z. qz verbum nō fuisset incarnatū. 7 sic p̄fectio vltimata charitatis vel scientie. nulli fuisset data: p̄ secundā suppositōem. nec hec haberi p̄nt nisi sp̄ali dono. ¶ Tercio. eadē creatura nō p̄fecte representaret ambas vias dñi. quod tñ multū facit ad p̄fectōem vniuersi. igit. p̄ maior. qz in nulla eadē creatura apparet perfecta iusticia 7 perfecta misericordia. sicut in hostis p̄us ad exiliū cōdemnato p̄ iusticiam. 7 p̄ auxiliū saluatoris reducto ad misericordiam. ¶ Minor manifesta ē. ¶ Quarto. quia vltima eius nō cōiūgerent in eo p̄mo: sicut i secūdo articulo dictū fuit. s. deus limo nō. 7 sic

vniuersum nō eēt ita exp̄sse p̄fectus. ¶ Sed contra dicit sic. Secluso peccato vniuersum haberet om̄es species quas nūc habet. 7 haberet eas pulchriores: et magis ordinatas q̄ nūc habet. ergo eēt p̄fectius. Lōsequētia tenet. Et maior quo ad primā ptē patet inductiue in om̄ibus speciebz. etiā dato q̄ in carnatio verbi nō fuisset sine pctō. Nam in carnatio verbi nullā nouam speciem videretur adduxisse. Quāuis em̄ ex incarnatione factum sit vt deus sit hō 7 homo deus. tamen et hoc nō ē noua species. sed hoc ex vnione duarum naturaz in vna p̄sona xpi. Manet autem natura humana eiusdem speciei sicut ē in alijs hominibus. Et minor patz. qz si nō fuisset peccatū: om̄es species fuissent immaculate in singulis suis indiuiduis. 7 sic pulchriores. ¶ Sed q̄ fuissent ordinatiores: hoc apparet. quia ordinabiliora sunt om̄ia bona: qz sunt cōformia primę regule: scz deo. 7 etiā inter se. ¶ Secūdo sic. Nulluz regnū sit pulchrius ex discordia suozū ciuium. Modo p̄ peccatū vniuersuz habet discordiam in ciuibz suis. igit post peccatū nō ē p̄fectius. Maior ē saluatoris Nat̄ thei. xij. quia om̄e regnū in se diuisum desolabit. Idē dicit Tullius li. suo de amicitia. Minor p̄z qz post pctm̄ aliq̄ ciuium obediunt regi: aliqui rebellāt. ¶ Tercio. quod ē d̄ serurpirudo 7 imp̄fectio: immo macula: nō pōt eē occasio p̄fectionis regni. Nō peccatum in se ē turpitudō. imp̄fectio 7 macula. igit. Patet maior. qz tale maculat regnū et nō ornat. Et minor p̄z. qz pctm̄ turpē 7 maculatā reddit aīam. ¶ Quarto. ex offensa regis nullū regnū sit p̄fectius. Nō om̄e peccatū ē offensa regis. Maior est manifesta. qz offensa regis pōt eē occasio min⁹ bone p̄uisionis i regno. Et minor p̄z p̄ illud. j. Pe. ij. Ibi xps d̄ lapis offensionis 7 petra scandali: his qui offendūt verbo. Un̄ orat ecclesia. Deus qui culpa offenderis. ¶ Ad p̄mā pōt dici vno mō. q̄ licet secluso peccato hominuz vniuersum haberet om̄es sp̄s quas nūc habet: nō tamē haberet oīa indiuidua quia homines damnā di nō fuissent nati. vt in p̄ma pte dictū fuit. in quibz tñ relucet via iusticie diuine. ¶ Secūdo. q̄ nō habuisset speciem charitatis 7 sapientie create: in ea p̄fectione in qua eas habet ex incarnatione. ¶ Tercio pōt ser. aliquis negare aīcedens. quia diceret: q̄ vnio hypostatica esset aliqua sp̄s quaz

1. de mia

2. de iusticia.

Lōfir.

2. p̄bat cōclusio

3

4

1. arg.

2. arg.

3. arguit

4

Ad 1

3

Libri. iiii. Questio i.

vniuersum nō habuisset i statu innocentie
 ¶ Sed illa solutiōem nō laudo. qz reputo
 q vniō hypostatica passiuā sit humanitas
 4 vniū. & q̄ dicem⁹ fortassis poster⁹. ¶ Sed
 dimissis his pōt dici iuxta auctōrē b. Aug.
 p̄us allegatā. q̄ spēs vel indiuidua eē pul-
 1 cra vel ordiata: pōt itelligi duplici. Uno
 mō s̄m se & compate ad se. & hoc mō vez ē.
 q̄ secluse pctō spēs i ipsis indiuiduis peccā-
 2 tibus: vel que peccauerunt. eēt pulciores
 & magis ordinate. Alio mō i ordine ad to-
 tū vniuersum. i quo hęc indiuidua: debita
 & iusta pena. p̄ criminibus reordinata: di-
 uinā expmūt iusticiā. & sic negat minor. im-
 mo vniuersum ē pulcior & ordinatius cuz
 malis sic reordinatis: q̄ si omēs eēt boni.
 eo q̄ ē viāz sui creatoris signū euidentius i
 bonis: exp̄ mēdo dei misericōdiam: & i malis dei
 iusticiā. Et iā reddit bona magis placida.
 Un̄ domus depicta diuersis coloribz: aureo
 & alijs ordinate iuxta positis: pulcior ē as-
 pectui: q̄ si tota eēt deaurata. Ita de vniuer-
 so. Et ad p̄batōem minoris dicit. q̄ proba-
 tio ē. q̄ singula indiuidua essent pulchrio-
 ra quo ad se: & magis ordinata. sed nō quo
 ad totum regnū. ¶ Ad secundam dicit. q̄ in
 regno cuius rex est limitatē potētē: sic q̄ nō
 sufficit discordes ciues frenis debitis cohi-
 bere. ex discordia ciuim nō fit regnū p̄fecti-
 us: sed de solationi p̄ximū. Et hoc vult sal-
 uator. Matth. xi. Secus vbi rex est tan-
 tē sapientē: q̄ omnē discordiam ciuim suo-
 rum i maiorem p̄fectiōez sui regni nouit or-
 dinare. & ratē potētē q̄ hoc facere sufficit. &
 tantē bonitatis. q̄ hoc nō negligit. Et ita ē
 de deo respectu regni creati. Malos em̄ ci-
 ues includit carceribus inferis: ne regnūz
 valeant disturbare suam pandēdo iusticiā
 bonos p̄ meritis collocat celestibz mansio-
 nibz: suaz pandēs misericōrdiā. ¶ Ad ter-
 3 ciam pōt dici vno mō. q̄ peccatū pprie nō
 ē occasio p̄fectionis regni. eo q̄ nihil ē posi-
 tiue abstractiue sumptū. vt dictūz fuit i se-
 cūdo. Sed cum hoc stat: q̄ deus incarnat⁹
 vt destruat corpus pcti: fecit mundū melio-
 rem post peccatū q̄ fuisse in primo statu si-
 ne peccato. s. debi te reordinādo illud pecca-
 tum. ¶ Aliter posset dici. q̄ turpitudine siue
 2 macula nō ē p̄ se i se cā p̄fectionis vniuersi.
 sed ipm̄ debite reordinatū p̄ deum. & suo lo-
 co positū: ē bñ cā p̄fectionis mūdi. ¶ Ad quar-
 4 tam q̄ maior est vera. Sed rex incarnatus
 nō vere offendit: cum sit impassibilis sicut

ē immutabilis. sed dicit peccato offendi qz
 ericēte iusticia ipm̄ debita pena punit. & sic
 quali habet se ad modū irati. Un̄ peccatū
 finit: nō quia sibi placet: sed vult peccātes
 reordinare. & sic suā iusticiā fieri notā mun-
 do. Hoc de quarto articulo. ¶ His p̄missis
 m̄det ad rōnes p̄ncipales. Ad p̄mā negat
 1 aūcedēs. q̄ s̄bū dei nō potuit vniri carni: et
 ad p̄batōem p̄mā dicit. q̄ vniri ex p̄te create
 dicit pati & mutari ex p̄te ei⁹. s. nō significat
 vniri pati ex p̄te s̄bi. ¶ Et ḡ si vltiter intelli-
 gal maior q̄ omē vniri sit pati: negāda est
 2 Dicit em̄ filius dei vniri carni. qz eam susti-
 net i sua p̄sonalitate siue i suo supposito Et
 sic vniri ē naturā diuinā: aliqualiter se ha-
 bere ad naturā humanā: qualiter aū se nō
 habebat. Et ad hoc nō requirit mutatio in
 natura diuina. sed sufficit i humana: quā
 incipit s̄bū suppositare. Sicut vere p̄cedit
 3 q̄ in creatōe creature deus cōstituitur dñs.
 nō qz ip̄e aliquid patit. sed quia creaturā p̄-
 ducit que p̄stituit ei seruus. In mutatione
 em̄ terminōz p̄dicamēti ad aliqd: nō oportet
 4 fieri mutatiōem i ambobz: sed in alte-
 ro extremoz. vt fit albo quod aū fuit: simi-
 mile illud quod de nouo nascit albū. quā
 i primo albo nulla fiat mutatio vt i primo
 libro dictū est de relatione dei ad creaturas.
 ¶ Aliter etiā pōt dici. q̄ vniri sub voce pas-
 siua: pōt importare actōem. vt s̄bū dicit vni-
 2 ri creature. qz vniri sibi creaturā. ¶ Vez ē: q̄
 hęc m̄sio nō ē que bona sicut p̄cedēs. quā
 vnionem illam verbi cum creatura. vel cre-
 aturē cum verbo: facit tota trinitas. que tñ
 nō dicit vniri carni: sed solus filius: sicut eti-
 am nō dicit incarnari. Et ergo p̄ma rēnsio
 ē melior: quā negat hęc vltis. omē vniri est
 pati: sicut non omne assimilari est pati. vt
 dictū ē. Ad p̄bationem p̄mā cum dicitur
 1 sic. Omē vniri ē agere. ḡ omē vniri ē pati.
 Negat illa p̄sequētia: sicut etiā nō sequitur
 omē generare ē agere: ḡ omē generari ē pati
 Est em̄ generare diuinū agere. cū generari
 2 filij nō ē pati i diuis: vt norū ē. ¶ Ad p̄ba-
 tiōez p̄ntē dicit. q̄ licet arguat ab actiuo ad
 passiuū iuxta modū significādi grāmatico-
 rū. q̄ sepe fit a modico respectu que hēbāt im-
 ponētes. vt sentire dicit actiuū generis. qd̄ tñ
 p̄ncipali⁹ sumit a pati edo. vt h̄. ij. d̄ania.
 Tñ nō pprie arguit a t̄mio p̄dicamēti actio-
 nis ad t̄minū vez p̄dicamēti passiōis. qz vni-
 ri dicit magis habitudinē p̄dicamēti ad
 aliqd̄ s̄m modūz q̄ vniunt res: quā modū

Ad. i. rō
nē p̄nci.

Ad 2

Ad 3

Ad 4

passiōis. sicut affilari ⁊ generari. Un̄ vniri
 (vt dictū ē) dicitur aliqd qd aliq vnioese habz
 cū alio. quā se p̄us nō habebat cū eodē. sic
 verbū dī vn̄ mēti cū m̄tr̄ in mēte. in q̄
 vniri nihil patit̄ verbum sed mēs. Et ergo
 hmōi p̄ntia nō ē bona. ⁊ sic in pluribz s̄bis
 nō valer. vt dū hoc tale fuerit ī p̄dicamēto
 ad aliqd. qd ī voce sua actuali actōem im
 portat. ⁊ tñ ei⁹ vocale passiuū nō vlr̄ impor
 tat verā passiōē. eo q̄ qñq; passio vel nō ē
 vel solū cū altero extremoz. ⁊ tñ passiuū de
 nomiat ambo extrema p̄pter mutatiōez fa
 ctam in altero. Exempla in creaturis. Cō
 stituere simile ē agere. ⁊ tamen nō om̄e con
 stitui simile ē pati. vt dictum ē. Naz si fiat
 nouū albū: albū qd p̄cessit p̄stituit ei simile
 quia sit ei simile. quis nihil patiat̄. Et sic ī
 diuis pater generando agit: tñ fili⁹ ī hoc q̄
 generat̄: non patit̄. Itē quod assimilāt: agit
 vniuersalit̄. ⁊ tñ nō om̄e qd assimilāt patit̄
 vn̄. **Ad 1.** Ad secundā. q̄ loc⁹a relatiue opposit̄ nō
 vniuersaliter tenet. Nō em̄ sequit̄. Dis p̄
 ē cā. q̄ om̄is fili⁹ ē effectus. Hoc em̄ in diuis
 ē falluz. P̄ em̄ cā n̄ccario respectu possibil
 creature. ⁊ tñ fili⁹ ei⁹ nullo mō ē effect⁹. S̄
 p̄ntia ī ipo ī hmōi oppositis soluz videt̄ te
 nere: qñ sic relatiua inferētia se habēt ad in
 uicē: sicut correlatiua illata h̄nt se recte pro
 portionabilit̄. vt sicut ois dñs ē supior: ita
 ois seru⁹ ē inferior. qz sicut dñs ē sp̄s supio
 ris: ita seru⁹ ē sp̄s inferioris. **Ad 3.** Nō sic nō ē
 ī p̄posito. nā quis vnire sit infer⁹ ad agere
 tñ vniri nō ē infer⁹ ad pati: sed ē cōe ad id
 quod patit̄ vnionē: ⁊ ad id cui illud vnitur
 Eodem mō dicat̄ de incarnare ⁊ incarna
 ri. quis em̄ incarnare sit agere. tamē nō oē
 incarnari ē pati. quia incarnari ē carni vn̄
 ri. **Ad 3.** Ad terciā p̄batōem. s. ad p̄firmatōem
 dicitur q̄ li vniri licet sit passiuū generis apud
 grāmaticuz: sicut incarnari vel generari. tñ
 nō ē de passiōis p̄dicamēto: nec sp̄s passio
 nis. s̄ maḡ h̄z attributōz ad aliqd. dicitur em̄
 aliqd vniri alteri. nō qz patit̄: s̄ qz aliql̄
 se h̄z ad ip̄m p̄ iunctōz ql̄ se añ nō hēbat
 vt si lapis porret̄ ad mur̄ q̄scendit̄: murus
 vn̄ lapis. quis nihil patiat̄ mur⁹ sed la
 pis. **Ad 2.** Ad scđam p̄batōem p̄ncipalē añce
 dētis neget̄ maior. q̄ om̄e vnibile ē mutabi
 le. fili⁹ em̄ quis immutabilis ab et̄no erat
 vnibilis tñ ē carni. **Ad 1.** Ad p̄batōez ei⁹ dicitur q̄
 vnibile añ vnionē ē ī potētia ad vnioz. nō
 qz ip̄m ē mutabile: sed aliud cū q̄ p̄t vniri
 ē mutabile. vnibile em̄ nō dicit̄ passiōē in

quolibet de quo dicitur. sed sufficit q̄i altero. nō
 tamē oportet si sit in potentia ad vnionem
 q̄ iccirco ip̄m possit duci ad vnionem. sed
 sufficit q̄ alterz cum quo est vnibile: ducat̄
 ad vnionem eius. **Ad 3.** Ad terciā p̄batōem
 neget̄ maior. s. q̄ illud quod nō p̄t alteri cō
 poni: nō possit ei vniri. Est em̄ vniri cōmu
 nius q̄ componi. Quęcunq; em̄ componū
 tur: suo modo vn̄ur. sed non econtrario.
 Aliqua em̄ vn̄ur: vt intellectus cuꝫ or
 be. que tñ nō cōponūt. vel accidēs cū subie
 cto. **Ad 2.** Et ad p̄batōez maioris dicitur q̄ bñ stet
 aliqd alteri vniri: vt naturā diuinā huma
 nē: vel subiectū accidētī. cū q̄ nullo mō na
 tu ē p̄poni. **Ad 4.** Ad q̄rtā p̄batōz añcedētis: ne
 get̄ maior. s. q̄ illud quod ab aliq̄ īfinite di
 stat: nō possit secū vniri vnioe hypostatice
 Et ad p̄batōez dicitur q̄ sepe magis p̄p̄nqua
 nequeūt vniri. eo q̄ nō habēt ordinē ad in
 uicē. sicut duo intellect⁹: vel duę formę du
 orū aīnoz q̄ sūt simillime: nequeūt vniri:
 p̄pter nō h̄re naturā subordīnatōz ad in
 uicē: tñ quelibet eaz bñ vn̄it̄ cum suo corpo
 re: a quo essentialiter p̄ distat: seu et̄iaz cū
 sua sensatōe. q̄ ē quoddā accidēs. Et sic ab
 eo distat genere generalissimo. **Ad 2.** Unio ita
 q̄ nō sequit̄ p̄p̄nq̄tatē rez ī cēntiali p̄fecti
 one. s̄ magis p̄ueniētā ordinis. Nō con
 ueniētā ē naturę diuinę ad hūanā vel cre
 atā: quā p̄t facere natura diuina: vt sibi na
 tura creata hypostatice vn̄iat̄. **Ad p̄fir.** Ad p̄fir
 tionē dicitur q̄ vnibilia nō optet eē p̄portiona
 bilita aliqua p̄portōe dēterminatę quātitat̄.
 quā em̄ p̄portōem h̄z forma subal̄ ad ma
 riat̄: sed debet eē p̄portionabilita q̄ ad ordi
 nē: s̄m quē nata sūt vniri. Et ita ē. q̄ diuina
 natura h̄z ordinē ad humanā. q̄ p̄t secū ī
 eodē supposito suppositatē naturā hūanā
 p̄uenire. **Ad p̄fir.** Ad terciā rōez. q̄ nō ē ad p̄ns. qz
 p̄hus loquit̄ ī. vi. ⁊ i. viij. physic. de distātia
 locali. q̄ illa nō p̄t p̄trāsiri. nulla autē ē di
 stātia localis int̄ deū ⁊ creaturā. cū deus vbi
 q̄ sit: p̄ cēntiam. vnionē ⁊ potētiam. vt ī p̄
 mo libro dictū ē. Sed diuina natura distat
 īfinite simpliciter a creaturā p̄fectōe cēnti
 ali. ordinē tñ h̄ns q̄ creaturā p̄t accipere ī
 vnitatē diuini suppositi. **Ad 3.** Ad q̄ntā p̄bari
 onē: neget̄ añcedēs: q̄ veritas nō possit eē in
 carne. imo ē vbiq; sp̄aliter autes dicit̄ ī carne.
 qz incarnata. qz cuꝫ natura humana ⁊ car
 nis ī vnā p̄sonā sociata. **Ad 1.** Ad p̄batōem cū
 dicitur q̄ s̄rus īfinita nequeat esse in magni
 tudine. Dicat̄. q̄ p̄hus velit q̄ nō possit eē

Libri.iii Questio i.

i magnitudine sic: q̄ coefferē sit magnitudi-
ni. sicut grauitas corpi graui: p̄t tamē eē i
magnitudine carnis p̄ vnionē hypostaticā
vel alio modo. ¶ Ad secundam rōem p̄nci-
palē: neget̄ a ncedēs. q̄ nō fuerit p̄gruuzrē.
Ad p̄batōem p̄mā d̄r p̄mo. q̄ sicut summa
bonitas nequit assumere maliciā: ita etiaz
summa maiestas nequit assumere infirmi-
tatem: eius potētiā r̄primētē minuet̄
vel coartatē. Nō em̄ infirmata est maie-
stas vel potētia dei in se: ex assumpta carnis
infirmitate sed i vna p̄sona iūcta sunt: in-
finitas carnis: r̄ immensitas maiestatis.

1 Ratoe p̄m̄e pati r̄ mori potuit. Ratione
2 secundē demonem vincere: r̄ a mori resur-
gere: r̄ x̄o p̄ om̄ibus peccatis satisfacere per
passionem carnis. eo q̄ p̄sona patiens erat
2. d̄: deus. ¶ Secūdo dicit. q̄ nō ē simile r̄ infir-
mitatis assumptione. quia cum ea stat de-
bitus ordo rei ad deum. r̄ ad suum finem. r̄
d̄ maliciē assumptionē: que tollit debitū ordi-
nē rei ad deū r̄ ad suum finē. Et ergo nullo
mō deuit deum assumere quouis mō mali-
ciam fini nature cōtrariam: sed bñ infirmi-
tatem fini nature nō repugnātem. ¶ Ad se-
cūdam p̄batōem neget̄ minor: p̄cessa ma-
iore. Ad p̄batōem minoris: neget̄ q̄ fuisz
magis p̄gruū x̄ū simpliciter hāc noxam in-
dultisse. tū q̄ licet i hoc paruisz dei misericō-
dia fuisset aliquo aliter diuina iusticia. q̄ nō
fuisset t̄m restituti quātum fuit ablatum.
nec deo p̄ hoīem tātus impensus honor sic
2 ei p̄ hoīem impensus erat p̄ceptus. ¶ Sc̄do.
q̄ quis oia possit: q̄ omnipotēs ē. t̄m oia rō-
nis moderamē facit: q̄ iust̄ ē. r̄ ob hoc de-
monē hoīs victorem. r̄ sup hoīem tyranni-
cum possessorem: noluit spoliare: nisi prius
p̄ hoīem eēt victus. quod cōgrue p̄ hoīem
3 puz fieri nō valebat. ¶ Itē. nisi i hoīem in-
nocentem manū posuisset: rōne cuius p̄uari
possessione hoīs dignus eēt. Nec autēz cō-
gruissime facta sunt p̄ x̄bū incarnatum. r̄ ḡ
nō fuisset p̄gruū: homi suū p̄ctm̄ ex p̄ritio-
ne simplr̄ fuisse indultū. ¶ Sed dicit. qua-
re pl̄ p̄ctm̄ hoīs meruit redemptorē q̄ an-
2 geli: cū eiusdē generis erāt p̄ctā. s. supbiē vl̄
appetitū diuitatis: Sc̄do videt̄. q̄ hō per
seipm̄ satisfacere potuerit. ergo nō fuit con-
1 grūū: q̄ p̄ sat. factōe fūi x̄i veniret in carnē
Lōsequētia nota ē. p̄bat̄ maior p̄mo. q̄ hō
p̄ actuali mortali potuit satisfacere. vt Da-
uid r̄ adulterio r̄ homicidio. ḡ p̄ originali
2 q̄ vtiq̄ min̄ ē. ¶ Sc̄do. q̄ p̄m̄ parēs in q̄

fuit idē actuale r̄ originale: satisfecit r̄ mor-
tali actuali p̄ p̄ritōem. ergo r̄ de originali
q̄ idem fuit. ¶ Tercio. q̄ crudelitas eēt: p̄
3 rere a debito plus q̄ p̄t. Sed illa nō est
in x̄o. ergo deus nō p̄t ab homie plus q̄
p̄t. ḡ potuit hō p̄ suo p̄ctō p̄ seipm̄ satisfacere.
¶ Ad p̄mā. plures a doctoribz nostris ra-
Ad 1
1 tiones assignātur. Prima. q̄ cecidit in na-
tura potēt. quia clarā habuit noticiam nō
obumbratā: sicut homo. qui r̄ agēdis cog-
nitionē accipit deliberādo. quia ḡ a p̄fectio-
ri natura cecidit: magis ingratus fuit. Un̄
2 indign⁹ grā fuit. ¶ Sc̄da. q̄ nō rota natu-
ra angelica cecidit: sicut i p̄mo hoīe cadēte
3 tota natura hūana. ¶ Tercia. q̄ angel⁹ p̄-
pria volūtate cecidit nemic suggerente. hō
4 suggestōe sat̄hanę r̄ cept⁹. ¶ Quarta q̄ mi-
nus supbiuit hō iciaz appetēdo quā demō
diuinā potētiā appetēdo. Est ei natura hu-
mana icie capax. vñ r̄ x̄po cōicata. s. potē-
tiē nō sic. vñ nec aīe x̄pi absolute ē oipoten-
tia cōicata. Ad d̄. q̄ hō peccās r̄ vniā co-
5 gitauit. nō aut̄ demō. ¶ Quinta. aliq̄ mō h̄
exigebat diuina iusticia. q̄ nō oēs erāt in a-
6 cru: ad q̄s p̄ctm̄ origiale d̄t̄bar deuolui. s. z
t̄m adhuc i potētia. Un̄ q̄dā mō indecens
fuisz. vt p̄ulq̄ eēt: vltimā recipient̄ dāna-
rōem. Angeli aut̄ i peccādo om̄s erāt acty.
¶ Sexto. q̄ hō nō peccauit i f̄m̄io stat⁹ sug-
6 vitē. q̄ em̄ corpe grauat⁹ erat. lōgior t̄m̄
p̄merēdi r̄ demerēdi ei fuerat assignat⁹. r̄ ḡ
p̄ritus ad grām redire valebat. ¶ Demon
aut̄ peccabat i termino stat⁹ sug vitē. q̄ vt di-
7 cit̄ Damal. Hoc ē hoībz mors q̄ angelica
fuit. ¶ Septima sapia ē diuina. q̄ a demo-
nis asturia nō d̄t̄bar illudi. Lū em̄ totū p̄
positū dei r̄ hoīe gaudebat se demō ip̄d̄is-
se. op⁹ fuit sapie diuine: i p̄posito suo nō de-
ficere. sed secretiori via q̄d r̄ hoīe p̄posuit:
subtilit̄ r̄ misericōditer finalit̄ adimplere. ¶ Ad
Ad 2
sc̄daz. neget̄ a ncedēs Ad p̄batōz m̄d̄e vno
mō. q̄ nuq̄ p̄ mortali potuit satisfacere nec
dauid nec ali⁹: nisi i fide mediatoris dei r̄
hoīs. s. x̄pi iesu: r̄ ex̄p̄tate meriti passiōis ip-
si⁹. ¶ Vel d̄r. q̄ actuale q̄ ē volūtariū. quis
2 sit maior culpa. t̄m etiā p̄currēte grā dei: vo-
lūtate p̄t hō corrigere vel satisfacere. quia
p̄ctm̄ ē p̄sonale. Originale aut̄ ē viciū toti⁹
nature r̄ p̄ctm̄ innatū. q̄ a natiuitate p̄tra-
ctū. r̄ nō ē extērior culpa. q̄ in oēs homines
deriuāda. r̄ ideo r̄ hoc pur⁹ hō non potuit
satisfacere. q̄ nō suffecit i merito: toti natu-
re humanę p̄mereri salutē. sed solū hoc fice

Ad 2. nō
ut p̄nci.

Ad 1

1

2

3

4

5

6

7

Ad 2

2

Contra 1

2

1

2

Ad 2

Ad 3

ri potuit et merito: et q̄ supra oēm naturaz
 fuit. ¶ Prima aut̄ solutio ē melior. Sc̄da ē
 congrua: p̄mē nō repugnās. ¶ Ad sc̄daz p
 batōz d̄r. q̄ p̄m̄ hō satisfecit mediante gra
 de pctō originali: inq̄tū erat viciū p̄sonę: s̄z
 no inq̄tū erat corruptio nature. ¶ Ad terci
 am. P̄cessa maiore p̄ statu vię. P̄cessa etiā
 minore. P̄cedit q̄ d̄ nō petat ab hoie p̄ q̄
 p̄ōr: cū adm̄iculis gr̄e gratis dare quaz ho
 mi tribuit. puenit em̄ diuinis inspiratōibz
 quibz hō se p̄ōr p̄parare ad gr̄am p̄m̄az:
 quā paratus ē dare p̄paranti se. Sed hoc
 totum venit ex fide mediatoris dei et hoim̄
 homis Christi iesu: et ex merito ipsius. Un̄
 nō sequit̄ q̄ homo sine hac fide poterit p̄
 seip̄o satisfacere. Ratio assignat. quia qūis
 peccatū fuerat finitū ex parte p̄sonę: tamen
 obiectiue fuit infinitū: eo q̄ p̄ illud offensū
 erat bonum infinitum. Unde p̄ satisfactio
 ne requirit̄ gratia dei: quę est bonum infini
 tum extēsiue: eo q̄ quis p̄ id meret̄ bonuz in
 finitum. Nam tamē gratiam nō disposuit
 d̄ns alicui cōcedere post culpam: nisi pro
 fide i p̄sonam infinitam: et ex merito ipsius
 ¶ Unde nullus p̄ suis peccatis vel origina
 li satisfacere posset nisi ex fide iesu xpi: q̄ me
 ruit p̄ oīmbz sufficiēter. eo q̄ erat p̄sona i
 finita. ¶ Ad rationes quę fiūt p̄tra secūdū
 suppositum. ¶ Ad primā. neget̄ mior. Un̄
 incarnatio verbi nō fuisset de p̄fectōne vni
 uersū: si Adam nō peccasset. sed fuisset vni
 uersum p̄fectuz suo modo. licet nō oīm mo
 do quo nūc. ¶ Ad probationez dicit̄. q̄ vni
 uersum fuisset p̄fectum p̄ coniuētione vlti
 mi i p̄m̄ū: nō in vnitare p̄sonę: s̄z ordie fi
 nali. q̄ finaliter in p̄m̄ū ordinatuz. Coniu
 etio autē i vnitare p̄sonę ē nou⁹ supercellēs
 mod⁹ p̄fectōis p̄ d̄ū ordinatus i remediuz
 peccati. ¶ Ad sc̄dam neget̄ maior. q̄ s̄ na
 tura sterisset i innocētia. nō fuisset op̄tata
 exaltatōe nature. ¶ Ad p̄batōz maioris cō
 cedēdo: q̄ natura nō meruit p̄ pctm̄ exalta
 ri. nec ex pctō sortita ē lucrum seu istud ma
 gnū bonum. quod ē vnio in d̄um. Sed ex
 sola dei benignissima misericōdia et liberalitate
 infinita: altiori consilio demonis maliciaz
 volēte rep̄mere: et lapsuz homis reformare.
 ¶ Ad p̄firmatōem placet maior d̄ brituci
 ne ec̄ntiali. q̄ illa nō min⁹ d̄z b̄rificari nat̄
 ra sensitua innocēs q̄z p̄nitēs. sed dico. si
 cut dictū fuit i. iij. articulo. q̄ ec̄ntial̄ briti
 do nature sensitue cōsistit in d̄ocibz corp̄is
 q̄ eueniūt corp̄i p̄ redundantiaz ex ec̄ntiali

Ad p̄fir.

bitudine aīę. S̄z loq̄ndo de acc̄ntali gau
 dio britudis. sicut de hoc satis dictū ē in p̄
 mo articulo. Cōsequēter nego miorē. q̄ natura
 sensitua hēbit ec̄ntialē britudinē ex hūanī
 tate xpi. Ad autē b̄ri Aug. exponētis illud
 Jo. x. In grediet̄ et egrediet̄. dico q̄ p̄ ingres
 sum int̄dit britudinē q̄ ad ec̄ntiale gaudi
 um. et p̄ egressum int̄dit britudinē quo ad
 gaudiū acc̄ntale. q̄d p̄cipue erit i vilit̄e hu
 manitatis xpi. ¶ Ad. iij. dicit̄. q̄ duplex ē ca
 pacitas humane nature. Una fm̄ potētā
 naturalē: q̄ p̄tinet ad rationem semitalem
 et sic nullā capacitātē nature i genere d̄ va
 cuā p̄mittit. sic em̄ d̄ natura nihil faciūt
 frustra. ¶ Alia ē capacitas nature fm̄ ratio
 nē obediētīę ad d̄um. fm̄ quam quelibet
 creatura hābet: vt possit ex ea et de ea fieri q̄
 quid deus vult. Et tali capacitare cōuenit
 humane nature vt sit capax diuinitatis. s.
 vt tantę dignitatis. q̄ in vnitare diuine p̄
 sonę possit assumi. ¶ Secūdo dicit̄. q̄ non
 opteat. q̄ deus oēm talem capacitare im
 pleat. sicut nō oportet d̄um facere oīm q̄d
 potest facere. sed fm̄ q̄ congruit ordini sapi
 entię eius. ¶ Tercio d̄r ad formā argumētī
 negado p̄sequētīę p̄cesso ancedēte. Ad p̄ba
 tōz d̄r. q̄ d̄ nō denegat nature bonū cui ip̄a
 ē capax: fm̄ p̄p̄riā potētā suā naturalē. sed
 nō semp̄ oēm capacitare quā h̄z fm̄ idem
 obediētīę diuine. Quia si hoc argumētum
 p̄cluderet: eo p̄baret. q̄ etiā angel⁹ eēt assū
 ptus vel assumēdus. quod tamē nō est vez
 ¶ Ad q̄rtaz. neget̄ ancedēs: q̄ d̄cuisset. Ad
 p̄batōem. neget̄ q̄ d̄cuisset cū ostēdisse p̄fe
 ctam humilitatē. Nec em̄ d̄cuerunt d̄um
 post assumptionē humanitatis: sed nō an
 quia diuinitas est sup̄ omnē virtutem crea
 tam. Unde nullam de talibus d̄cuit eā oī
 dere nisi ex magna cā. s. nature hūanę repa
 riōe. ¶ Ad q̄ntā d̄r. q̄ sine dubio oīmbz sal
 dis diabolus p̄ter eius int̄tōem p̄fuit ad
 diuersa gaudia acc̄ntalia. vt in q̄rto articu
 lo dictuz ē: et ergo p̄sequēs nō ē incōueniēs
 ¶ Itē supposito. q̄ d̄ mō vidisset hūanā na
 rurā in vnitare p̄sonę diuine assumēdā: nō
 p̄pter hoc oportet q̄ viderat mediā: quibz
 hoc fieri debebat. ¶ Unde nō est incōueniēs
 q̄ p̄ter int̄tōnē illi⁹ boni ad hoim̄: cū ip̄m
 tentādo supauerat: occasionaliter et p̄ acci
 dēs ad h̄ bonū disponebat. sicut etiā ad s̄
 croz p̄m̄ redemptōez p̄ter int̄tōnem age
 bat: cū xpi mortē p̄ sua membra fieri p̄cura
 bat. ¶ Ad sextā neget̄ p̄sequētīę cū inferi.

Ad 3

Ad 4

Ad 5

Ad 6

Libri tertiū Questio. ii.

q̄ p̄mi hominis culpa fuisset cā: q̄re ania s̄bi
 fuisset p̄destinata. q̄z nec occasio alie nec de
 p̄ se erat illi cā. Sed de² vidēs hoies pecca-
 tur: p̄ncipalissime in creaturas p̄destina-
 ut aiam filij sui. p̄ quā disp̄suit se hoiem
 reparatur. ¶ Un̄ Aug. li. cur. q̄n̄ r̄ quō deus
 homo. ca. iij. dicit. Si hō peccaret: i consi-
 lio trinitatis statutum erat: vt verbū quod
 an̄ secula i sinu p̄ris manebat: carnē ex ho-
 mine p̄pter hoies assumeret: cum quadeus
 repararet oia: quecūq̄ i celo vel i terra p̄dita
 erat. ¶ Et ad p̄batōem p̄sequētiē. neget hęc
 p̄sequētia. si nō fuisset p̄ctm̄: nō fuisset assu-
 ptavel p̄destinata. q̄ p̄ctm̄ erat eius cā. Si
 em̄ de³ vidisset hoies i innocētia p̄māsur: cā
 nō p̄destinasset. q̄z magnū op̄ nouū qd̄ fe-
 cerit p̄ eā: necessariū nō fuisset: sicut etiā i si-
 mili. nō sequit̄. si nō eēt deus: nō eēt peccatū
 ergo deus ē causa peccati: nisi vellem⁴ valde
 large loq̄. s. vocādo om̄e illud cām: sine quo
 nō: h̄ aut̄ eēt impropriū. ¶ Vidēs igit̄ deus
 hois casum: benignissima pietate i misc̄a li-
 beralitate p̄destinavit filij sui hūanitatē: q̄
 releuaret hoiem lapsū. nō p̄pter p̄ctm̄: s̄z
 i remediū illi. ¶ Deinde soluit rōnes facte
 p̄tra questū. Ad p̄mā. neget an̄cedēs. Ad
 p̄batōes. p̄cedit q̄ i om̄ibz hoibz fuisset sta-
 tus innocētiē. r̄ q̄ceteris panibus ille sit me-
 lior. sed multo meli² aduenit mūdo p̄ icar-
 natōem s̄bi: qua stat³ innocētiē excedit sta-
 tum penitentiū. s. assumptio hominis in deū.
 aureole martyz. r̄ alioz. manifestatio diui-
 ne iusticiē sicut misericōdiē. ¶ Itē ē stat³ innocē-
 tiē quo ad xpm̄ r̄ ei² matrē. r̄ status peniten-
 tiū in alijs in regno. que plus addit p̄fecti-
 onis mūdo: etiam instari penitentiū quā
 sine illis voluisset status innocētiē observa-
 tus: vt i. iij. articulo dictū ē. ¶ Ad sc̄da² ne-
 go maiorē. q̄z vt dictum ē i quarto articulo
 malū suo loco positūz debite reformatū val-
 de ornat mundum. q̄z loquit̄ nobis r̄ docet
 nos deū iustū: qd̄ sola nos misericōdia nō doce-
 ret. ¶ Ad p̄batōz illi² maioris d̄z. q̄ malicia
 ciuiuz nō debite reformatā: minueret de p̄fe-
 ctōe regni. S̄z debita pena punita: r̄ i car-
 cere retrusa: ornat regnū. docēdo nos potētī-
 am r̄ sapiāz atq̄z iusticiā regī. ¶ Silr̄ n̄ def-
 ad tertiā. q̄ maior nō ē vera. In iusticia em̄
 punita r̄ reordinata: nō minuit de p̄fectiōe
 regni. sed addit. S̄z de indigētia d̄z. q̄ hęc
 etiā p̄ficiat regnū: q̄z i ciuitate bonoz p̄ finez
 mūdi nō erit. vbi d̄ns absterget oēs lachry-
 mā ab oculis sanctorz. vt habet Apoca. xxi

¶ In ciuitate maloz erit i eoz iustā penā r̄
 reordinatōem. In ciuitate ecclesie militar̄
 etiāz ē bona. q̄z vel p̄bat. vel exercet. vel pu-
 nit. r̄ quolibet mō ē bona. ¶ Ad quartaz ne-
 get an̄cedēs: q̄ aia boni latronis fuisset p̄fe-
 ctior r̄ gl̄osior: si nō fuisset culpa. Ad p̄ba-
 tionē. p̄cedit q̄ si culpa nō fuisset sp̄ fuisset re-
 p̄ntata i verbo: vt semp̄ p̄ suo tpe innocens
 r̄ immaculata. Et q̄ nūc rep̄ntat: vt p̄ aliq̄
 tēpe p̄scripta r̄ figura tenebrāz. Sed h̄ ia
 nullam ei imp̄fectiōem. nec aliquam tristi-
 ciam infert. quia que d̄ns indulgit: ammō
 nō punit. r̄ iō i hoc ubi r̄ om̄ibz sanctis mā-
 teria laudis existit dei: q̄ eā tā misericōditer eri-
 puit de f̄cibz p̄ctōz. ¶ Hęc r̄ alia gaudia ac-
 cidētia: p̄cipue assumptio nature hūanę
 i deū: magis ei sunt occasio gaudiij: q̄z rep̄n-
 tari p̄ aliq̄ tēpe fuisse sub p̄ctō: sit ei scādali
 vel de honoratōis. cū ibi nulla sit de honora-
 tio: nec aliqd̄ tristitię siue doloris. Om̄ia al-
 legata p̄ p̄tibz affirmatiuis questiōis sunt
 p̄ dictis. Hoc de questiōe.

Secundo que

n̄. vtrum sicut sol² fili² naturaz
 hominis assumpsit. sic p̄ r̄ sp̄s
 sanct² eādē naturā assumere potuerit? Que
 questiō supponit. q̄ sol² fili² naturā hois as-
 sumpsit. Sc̄do q̄rit. vtz eādē naturā p̄ v̄l
 sp̄s sanct² assumere potuerit? ¶ Contra sup-
 positū arguit sic. Nō ē possibile q̄ vna plo-
 na diuina aliquā naturā assumat: q̄n̄ om̄is
 alię eā assumat. q̄ suppositū falsū. Cōsequē-
 tia nota ē. r̄ an̄cedēs p̄bat p̄mo aucte vene-
 rabil² Anf. dicētis. q̄ i diuinis oia sunt vnū
 p̄ter generatōem. in generatōem: r̄ p̄cessiōz
 q̄ cū incarnatio nihil sit p̄dictoz r̄ trū. sequit̄
 q̄ nequeat p̄uenire vni p̄sonę q̄n̄ simul p̄ue-
 niat om̄ibz. ¶ Sc̄do. ois op̄atio dei excepta
 actōe originis qua constituit p̄sona diuina
 ē cōis tribz p̄sonis. S̄z assumptio nature ho-
 mis ē qd̄ op̄atio dei: q̄ nō ē op̄atōe originis p̄-
 sonę diuine. q̄ ē cōmūis tribz p̄sonis. ergo
 nequit p̄uenire filio sine alijs. Cōsequētiē
 notē sunt. r̄ maior ē b. Aug. p̄mo de trinita-
 te. ca. quarto. vbi vult. q̄ p̄sonę diuine inse-
 pabiliter op̄ant. ¶ Item Damascenus. In
 diuina sunt opa trinitatis sicut indiuisa est
 suba. Minor nota ē de se. ¶ Tercio sic. Im-
 possibile ē homines reformari p̄ vnā p̄-
 sonam: sic q̄ nō p̄ aliam. ergo impossibile ē
 vnā p̄sonam assumere carnem sine alia.

Ad 1. arū

Ad 2

Ad 3

Ad 4

arguit.

2. arguit

1

2

3. arguit